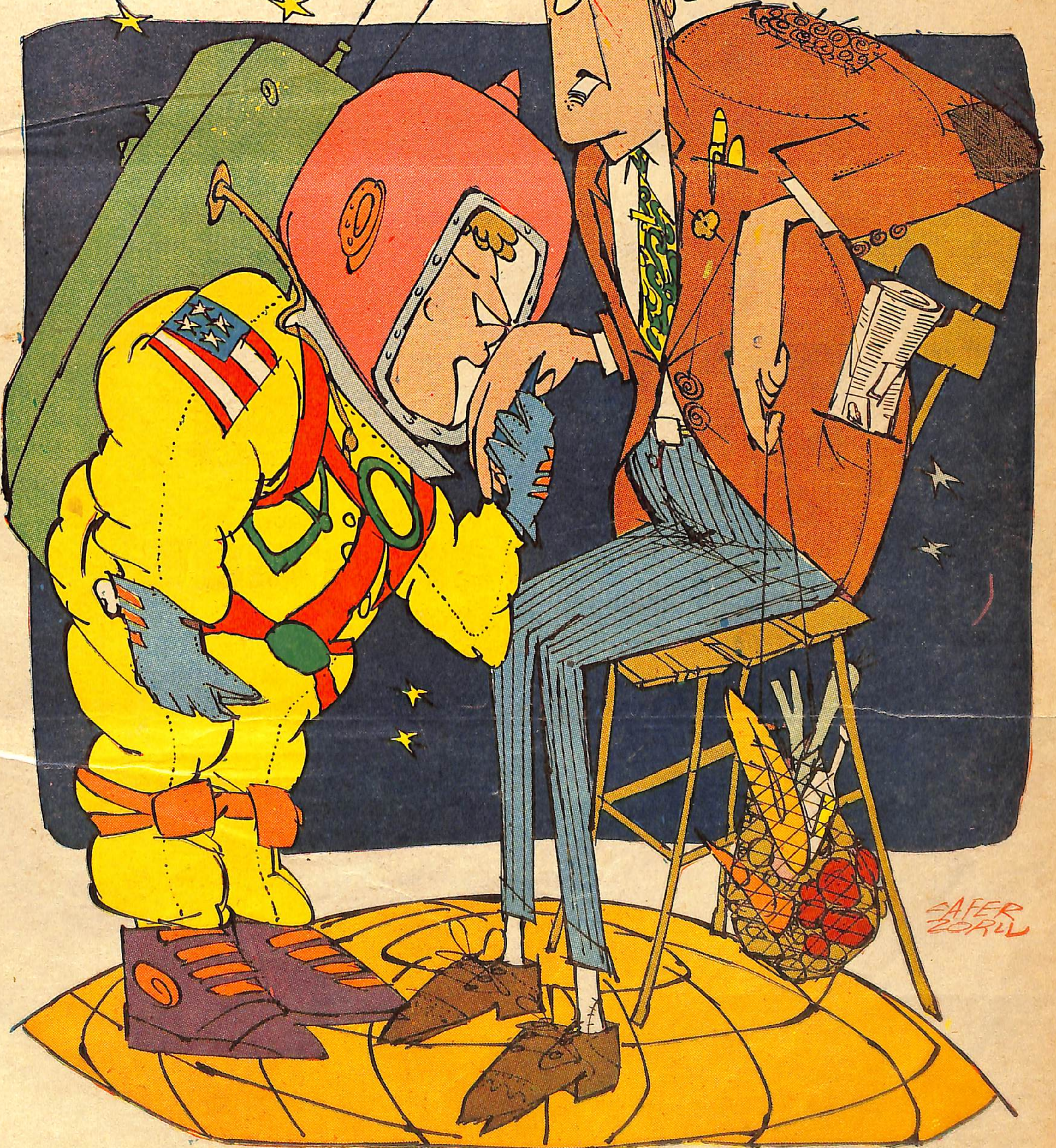
Akbaba

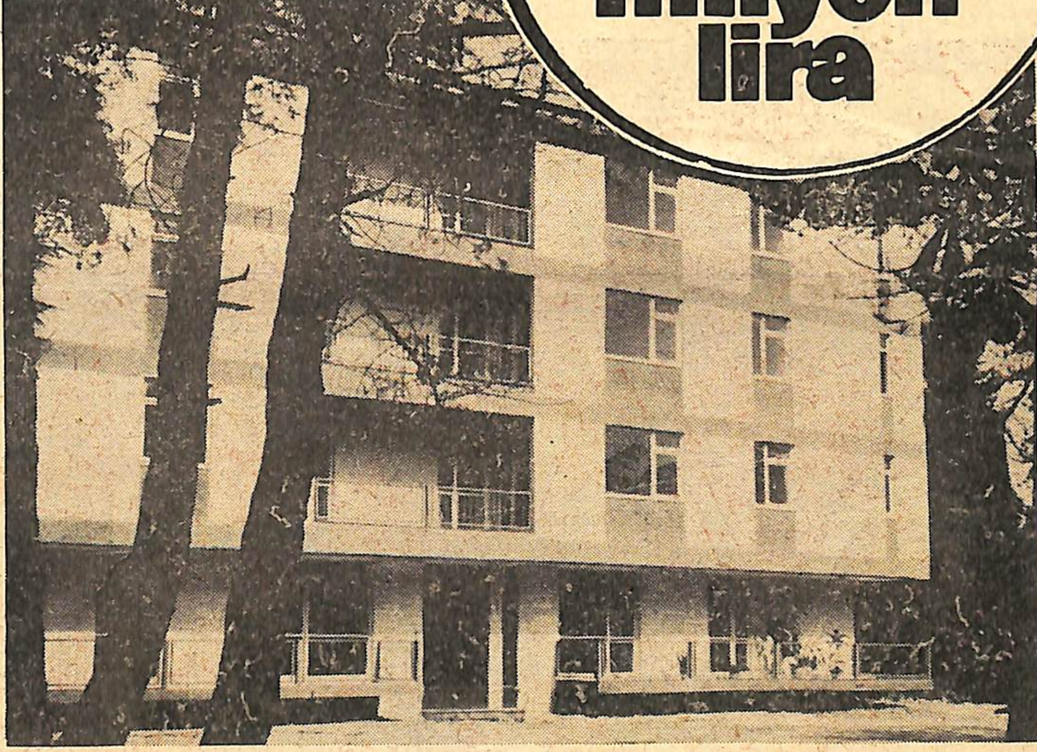
Amerika ay'ı fethetmek için milyarlarca dolar harcarken, Türkiye'de ayda 660 lira ile geçinen insanlar var. — Gazeteler —

— Öpeyim üstat, ayın gerçek fâtihi sizsiniz!

Bu yılın
son ikramiye
çekilişinde
bir defada

14 milyon lira

İstanbul'un gözde semtlerinden Çatalçeşme (Suadiye) ve Çiftehavuzlar'da kaloriferli, konforlu, beheri 100.000 lira değerinde

36 Apartman Dairesi

ayrıca

15 adet 100.000 lira

15 adet 50.000 lira

170 adet 10.000 liralık tahvil

ve gene ayrıca 23.070 adet de 10.000 liraya kadar çeşitli para ikramiyeleri...

Bu çekiliş için son para yatırma tarihi:

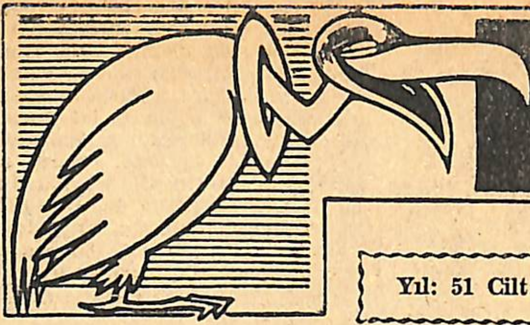
30 ARALIK 1972 CUMARTESİ

Bütün tasarruflarınızı Bankamızda toplamakla bu çekilişe daha büyük kazanma şansı ile katılabilirsiniz.

YAPI ve KREDİ BANKASI

Daima en iyi hizmet

(Reklâm Moran: 3024 — 213)

Yıl: 51 Cilt: 24 Sayı: 2 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 27 Aralık 1972 * Fiyatı: 150 Krş.

AT, AVRAT, NAKLİYAT

KADIN — ERKEK eşitliği toplumların uygarlık derecelerinin çok önemli bir ölçüsüdür. Aslında bu ölçünün «güçsüzü güçlüden koruyabilme derecesi» olduğunu söylemek gerekir. Bir insan topluluğunda; yetişkinler çocukları ve yaşlıları, iriler ufakları, sağlamlar sakatları ezmekten alakonuluyorlar mı? Yasalar ve töreler bu zayıf kişileri adaletsizliklerden koruyor mu? Böyle sorulara ne kadar kolayca evet cevabı verilebiliyorsa, söz konusu toplum o derece uygarlaşmış demektir.

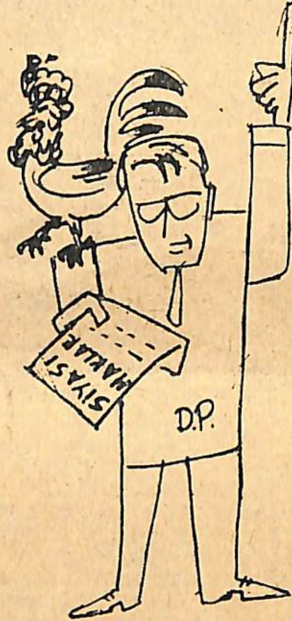
Genellikle erkeklerden güçsüz oldukları için kadınların hakları da aynı konu çerçevesine girer.

Türk toplumu uygar bir topluluk olduğu için kadınları yasaların koruma kapsamına almış, sırf dişidir diye bir insanın mal sayılmasını, kümeslenmiş tavuk gibi kafes arkasında tutulmasını, oy veremiyecek yahut kendi para işlerini yönetemiyecek bir zavallı yaratık durumunda bırakılmasını önlemiştir.

Gelgelelim bu yasaklamanın günlük yaşantımız bakımından kâğıt üstünde kaldığı, kadın konusunda ortaçağ kalıntısı inanış ve davranışlarımızdan pek çoğunun hâlâ yürürlükte bulunduğu da doğrudur.

O türlü tutumlarımızın —haksızlığı bir yana— basit mantıkla bile ilişiği yoktur.

Küçücük bir örnek verelim.

«Hem okudum... Hem de yazdım... Yalan dünya senden bezdim!..»

Geçenlerde Millî Eğitim Bakanlığı yüksek öğrenim öğrenci yurtları yönetmeliğinde yaptığı bir değişiklikle erkek yurtlarının gece yarımda, kız yurtlarının ise akşam dokuzbuçukta kapanmalarını karar altına aldı. Erkek öğrenciler yurt idaresinin izniyle geceyi dışarıda geçirebilecekler. Kız öğrencilere ise öyle bir hak tanınmıyor.

Eğer bu kısıtlamalar yüksek öğrenim sırasında gençlerimizin yeterince ve serseriliklerden uzak koşullar içinde ders çalışabilmeleri kaygısından doğuyorsa, kimsenin söyleyeceği birşey olamaz. Ancak o zaman tedbirlerin kızlar kadar (hattâ daha da fazla) erkek öğrencilere uygulanması gerekir.

Öyle olmayıp tam tersinin yapılmasının hangi konuyla ilgili olduğunu hepimiz çok iyi biliriz:

Seks!

Derdimiz ders falan değil, «başıboş bırakılmış kızların neler yapacakları» korkusudur.

Oysa basit ve pratik mantık açısından şunun düşünülmesi gerekir:

— Kızların akşam dokuzbuçuk ile sabah arasında yapabilip de sabahtan akşam dokuzbuçuğa kadar yapamıyacakları ne vardır?

Kafamızı soğukkanlılıkla araştırabilirsek görürüz ki «kız» ve «gece» kavramları arasında kurduğumuz bağlantı herhangi bir sonucu önleyebilecek bir tedbir ile değil, sadece geçmişten kalma bir tabu ile ilgilidir. Eğer erkek ve kız bütün gençlerimizin dengeli, nezih, olgun kişilere yakışır bir yaşantı sürmelerini istiyorsak bunu sağlamanın tek yolu onlara bir an önce sorumluluğunu bilir ve aklı başında insanlar olma imkânını vermektir. O ise tabularla değil, çağımıza uygun eğitim usulleriyle sağlanır.

Eğitimi bir toplumun genel durumundan ayrı düşünemeyiz tabiî. Gençlerimize ve özellikle kızlarımıza karşı kâh sıcak, kâh soğuk su döker gibi giriştiğimiz tutarsız uygulamalar tüm toplumumuzun geçirmekte olduğu büyük değişiklik ve dalgalanmalarla ilgilidir.

Kadın ve aile konusunda Türk toplumunun yarım yüz yıldan kısa bir süre boyunca geçirmiş olduğu aşamalar başdöndürücüdür.

Atalarımız, silâh ve at ile birlikte «avrat» ları en kutsal nesneleri sayarlardı. Büyükbabalarımız değil, babalarımız «Falanca şeyi yapmazsam haremim boş düşsün!» dedikleri zaman en büyük yemindi bu. Bir Osmanlı Efendisine herhangi bir çıkar kaygısıyla zevcesini boşamasını teklif etmek korkunç bir hakaret olurdu.

Bir de Avrupa'dan gelen son habere bakın:

Evli işçilerimizden pek çoğu yurda dönerken eşlerini boşamaya başlamışlar. Amaç, çağımızda atın yerini tutan yeni kutsal nesne:

Otomobil.

Öylece karı koca ayrı ayrı birer araba getiriyor, sonra (eğer erkek lûtfeder de karısını geri alma sözünü tutarsa) yeniden evleniyorlarmış.

Kadın vatandaşlarımıza karşı 1972 modeli uygulamalarımızın bir örneği işte...

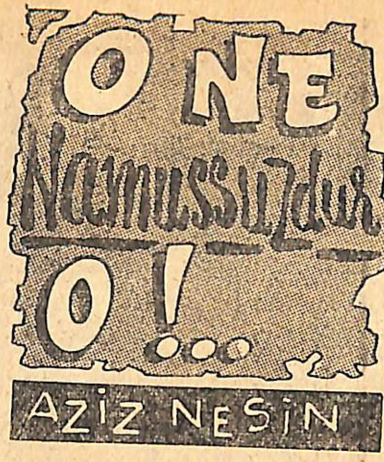
Atalarımızın ruhları ne diyorlardır acaba? Ve torunlarımız ne diyecekler?

AKBABA

— Kazıkçının evi olduğunu nereden bilebilirdim!?.

AKBABA
Sevgili okurlarına
1973
Yılının, sağlık, mutluluk getirmesini diler.

AAAH, ah!... Onun ne alçak, ne namussuz olduğunu bilemezsin. Hiçbir sözüne güvenilmez. On paralık haysiyeti yoktur. Yıllar var, onunla konuşmuyorum. Selâmı sabahı kestim artık.

Anlatsam, vallahi şaşar kalırsın. Ama bak, çok rica ederim, bu anlattıklarım aramızda kalsın. Ben yine de ahlâksızlıklarının duyulup yayılmasını istemiyorum.

Bak anlatayım. Bu seninki bir zamanlar bir kıza tutulmuş. Daha doğrusu, bekâr diye tanıtmış kıza kendini, zavallı kız da ne bilsin, evlenme umuduyla kuşkulanmamış. Hani kız da, bir içim su. Hangi güzellik yarışmasına girse, vallahi kazanır.

Seninki bir gün bana geldi. Ama ölü gibi, bitmiş.

— Neyin var böyle, nedir bu halin? dedim.

— Ben artık yaşayamam, kendimi öldüreceğim, dedi.

— Dur, ağlama... Ayıptır. Çoluğun çocuğun var. Yazık değil mi canına kıyacaksın. Ne oldu anlat!

Namusa dokunur bişey geldi başına sandım. Oysa o kız, bunun evli barklı olduğunu duyunca, ilgisini kesmiş. Seninki de deliye dönmüş. O yaşlarda körpe kızlara tutulanlar hep öyle olur.

— Bir gececik muradıma ersem, bütün varlığımı vermeye razıyım... deyip duruyor.

Bütün varlığı, dediği de ne tutar, biliyor musun, o zamanın parasıyla en azından on - onbeş milyon lira...

Ellerime sarıldı:

— Hayatımı kurtar. Bu işi senden başkası yapamaz. Aman bir yolunu bul. Bir gececik muradıma ereyim, ne istersen veririm. Bu işimi yap benim, bu yaz karınla birlikte benim hesabıma bir ay yurt dışı gezisine çık. İstediğin yere git... Bütün masrafların benden.

— İyi ama, dedim, sen bunca yıllık evlisin. Çocukların var.

— Arabamı da veriyorum, şoförüm emrinde... dedi.

Kendi kızı, tutulduğu kızdan büyük. Sevdiği kızın, babası yaşında adam. Üstelik kızcağızın bir umudu da yok ki, seninkine yüzversin.

Ne de olsa arkadaş, hatırını kıramadım. Karımın uzak akrabalarından bir hayta oğlan vardır. İpsiz kopuğun biri. Ama it, çok yakışıklı. İkidebir gelir eve, «Enişte senin bu kadar yüksek yerlerde tanıdığın var, beni bir baltaya sap edemedin. Sayende ben de bir ekmek sahibi olayım» der durur. Aklıma o serseri geldi. Çağırdım oğlanı:

— Dediklerimi yaparsan, sana iyi bir iş bulurum, dedim.

Oğlan, dediklerimi yaptı. Bir haftaya kalmadı, kızı kafesledi. Bunlar sözde nişanlanacaklar. Kızı, «Nişanı çok sade, kendi aramızda yapalım, düğünü de çok şatafatlı yaparız» diye kandırdık.

Neyse, kız yola geldi. Bu seninkinin Pendik'te bir evi var, o biçim kötü işleri için kullanır. Nişan yapacağız diye bir gece kızı attık o eve. Epi de kalabalık olduk. Sabaha kadar yenildi, içildi. Sabaha karşı kız zom oldu, kendini bilmeden yatağa serildi. O benim karımın akrabası olan serserinin eline birkaç para verdim, onu evden savdım. Vallahi o parayı bile cebimden verdim. Maksat, seninkinin işi görülsün. Neyse, bıraktık ikisini evde, biz çıktık. Ertesi gün kız yatakta bir de gözünü açıyor ki, yanında seninkisi... İş işten geçmiş. Zavallı kız ne yapsın artık.

Biz de bir ay yurtdışı gezisi için seninkinden söz aldık ya, hemen karımla pasaportumuzu çıkardık. Gezi bavulumuzu hazırladık. Seninkine telefon ettim:

— Biz hazırız. Arabanı gönderirken, ne yollayacaksan şoförünle yolla.

Ne dedi, biliyor musun? Vallahi inanmazsın. «Araba bana gerekli!» demez mi!

Verdiği sözü hatırlattım.

— Sen bişey yapmadın ki, kızın bende gözü vardı. Bu işler zorla olmaz! Gönlü olmasa kız hiç koynuma girer miydi! dedi.

Ahlâksızlığın bu kertesi karşısında dondum kaldım. Hiç sesimi çıkarmadım.

Seninki işte böyle bir namussuzdur. Sözüne güvenilmez, yalancının...

Bütün bu olup bitenlerden sonra bir gün yine kalkıp geldi bana. Hiç yüzlemedim. Yeni bir fabrika kuracakmış da, makinelerini Amerika'dan getirtmek için döviz vermiyorlarmış. 290 bin dolarlık döviz gerekiyormuş. O zamanlar, bir dolar resmî kurdan 280 kuruş, ama karaborsada on lira. Yalnız aradaki fark, iki milyon lirayı geçiyor.

— Bir yıldır uğraşıyorum, dövizi

alamadım. Batacağım. Yandım. Sonra sen aklıma geldin. Yaparsın bu işi... Bir yap, ben de seni fabrikama ortak alırım.

Güvenilmez ki... Fabrikaya ortak yapar, bir de bakarsın, üste borçlu çıkarmış. Onun için:

— Ortaklık istemem! dedim.

— Öyleyse, yarım milyon senin...

İşimi gücümü bıraktım, atladığım gibi uçağa, doğru Ankara'ya. Maliye Bakanına bu fabrikanın memleketimiz için ne kadar yararlı olduğunu anlatıncaya kadar göbeğim çatladı. Ama en sonunda döviz müsaadesini kopardım. Döndüm İstanbul'a.

Seninki görünürlerde yok.

Bırak vereceği yarım milyonu, bırak fabrika ortaklığını, benim Ankara'ya gidiş - dönüş uçak biletinin parası bile cebimden gitti. Yüzümü kızartıp istedim parayı. Ne dedi, biliyor musun, söylesem, dünyada inanmazsın:

— Kanunsuz bir işlem yapılmadı ki... O dövizi almak benim hakkımdı. İstedim. Verdiler.

O ne namussuzdur ooo... Hiçbir sözüne inanılmaz.

Sanki bütün bunlar olmamış, aramızda hiçbir şey geçmemiş gibi bir gün yine geldi:

— İflâs ediyorum, yandım, bittim... dedi.

Efendim, fabrikası, apartmanı, her şeyi var da, nakit sermayesi tükenmiş. Parasızlıktan işlerini kapatacakmış nerdeyse.

— Yarım milyon liram olsa işlerim yoluna girecek. Yüzde otuz faiz vermeye hazırım. Aman bana bir bankadan kredi bul.

— Yaparım, dedim.

— Sen de bana bu iyiliği yaparsan, bu yaz için, benim Büyükada'daki köşk emrinde... dedi.

Hasta halimde gittim Ankara'ya. «Partimizin şöyle etkili adamıdır, böyle sevilen insanıdır. Küstürmeye gelmez aman...» diye diller dökerek, buna yüzde oniki faizle banka kredisi çıkarttım. Bu iyiliği kim kime yapar?

Yaz geldi. Biz artık Büyükada'ya, seninkinin köşküne taşınacağız diye hazırlanıyoruz. Köşkün anahtarını almak için gittim seninkine. Ne dese beğenirsin monşer:

— O kredi zaten benim hakkımdı, nasıl olsa vereceklerdi... demesin mi!

O ne namussuzdur, o ne alçaktır, anlatamam...

Hiç sesimi çıkarmadım. Aradan zaman geçti. Seninki yine bir gün çıkageldi. Bir devlet kuruluşunun büyük bir taahhüt işi varmış. Rakibi olan iki firmaya vermezler de, işi buna verirlerse, en azından üç milyon lira kazanacakmış... O zamanın milyonları bunlar, sahici milyon, şimdikilerinden değil.

— Yap bana bu işi, sana istediğin yerden bir evlik arsa... dedi.

Müsteşar sınıf arkadaşımdı. Gidip, böyleyken böyle diye durumu anlattım. «Kanunen olamaz ama, senin hatırın için bir olur yolunu bulmaya çalışırız» dedi. Eksik olmasın, bir yolunu da buldu. O iki firmayı aradan çıkardılar. O iş seninkinin üstünde kaldı. İşi yaptı kotardı, bitirdi. Seninkinden hiç ses yok. Sonunda kalktım gittim. Bana ne dedi biliyor musun, vallahi aklın durur:

— Açık arttırma bu... Dileyen girer. Biz de girdik. Fiyat kırdık. Bizde kaldı. Senin bir yardımın dokunmadı ki...

İşte o böyle bir namussuzdur, böyle bir alçaktır ki, alçaklıkta dünya rekorunu kimse onun elinden alamaz. Onun ne namussuz, ne alçak, ne sahtekâr olduğunu benden iyi kimse bilemez.

Karısından nasıl ayrıldığını bilir misin? Anlatayım da dinle. Ama bak, Allahaşkına kimseye söyleme, aramızda kalsın. Karısından ayrılmak istiyor, ama kadın bir türlü boşanmıyor. Kadına paralar, katlar veriyor, kadın yine de boşanmıyor. Avukatlara dünyanın parasını yedirmiş, boşanamamış. Geldi bana:

— Bu işi ancak sen yaparsın. Aman beni kurtar karımdan... dedi.

Eski namussuzluklarını bildiğim için, yine alçaklık eder, sözünde durmaz diye ben bu kez ağırdan aldım.

— Sen bu işi yap, Şişli'deki apartmanda bir daire emrinde. Hiç kira vermeden istediğin kadar otur.

Benim kendi katım var, ama o günlerde kızımı evlendirecektim, böyle bir daire gerekli bize... Ben hemen işe giriştim.

İki aya kalmadan seninkini karısından çatır çatır boşattırdım. Hani o anlatmıştım, bizim hanımın bir hayta oğlan akrabası var diye, işte onu havagazı memuruymuş gibi, kadının evine sokturdum. Benim hazırladığım plâna göre, serseri oğlan daireye girer girmez, anadan doğma soyunmuş. Yatak odasına dalıp yatağa girmiş, orasını darmadağın etmiş. Neye uğradığını şaşıran kadın da feryat ediyormuş.

Biz önceden polise ihbarımızı yapmıştık. Polisler tam zamanında gelip evi bastı. Yatağın içinde çırılçıplak yakaladı bizim serseri oğlanı. Kadını suçüstü yaptılar. Hadi, boşanmasın da görelim bakalım. Seninki, mahkemede ilk duruşmada boşandı. Ama ne dedi, biliyor musun:

— Ben karımı kendi elimle uygunsuz durumda suçüstü yakalattım. Bundan sana ne!...

O ne namussuzdur ooo, o ne alçaktır ooo... O ne ahlâksızdır ooo...

İkinci Dünya Savaşı'nın en civcivli günleri... Yalnız çok rica ederim, bu söyledimlerim aramızda kalsın. O günlerde gemilere taşıma durdurulmuş. Hükümet gemilere elkoymuş. Bu seninkinin elinde de bilmem kaç bin ton hurda demir var. Hurda demirleri bir yabancı ülkeye satmış, ama gemi bulup hurdaları taşıtamadığından parasını da alamıyor. Geldi bana. Nasıl yalvarıyor, görsen, vallahi acırsın:

— Ne istersen vereceğim, tek gör şu işimi... diyor.

Milyon istesem verecek. Ben yine kendisine bıraktım.

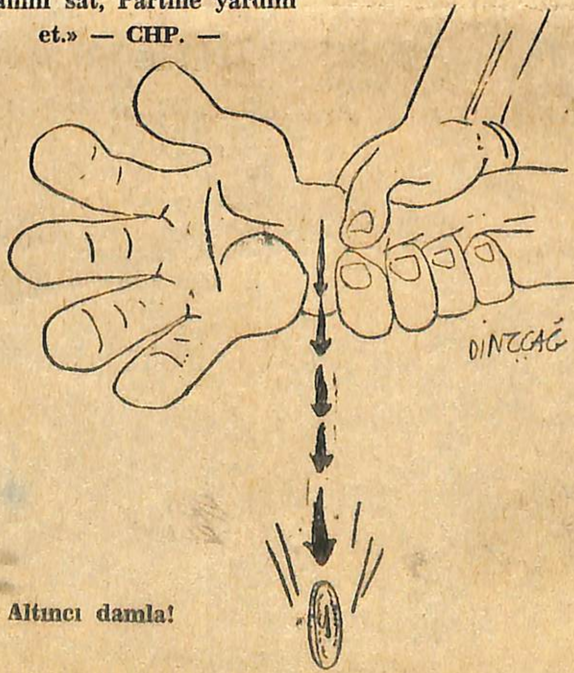
— Sen gemi tahsis ettir, yüzbini al... dedi.

Ankara'ya gittim. Vallahi yirmidört saatte işini yaptırttım. Buna bir gemi ayırdılar. Telgrafla müjdeyi verdim. Telgrafıma cevap bile vermedi, bir cevap bile... Üstelik, ne dedi bana, biliyor musun:

— Sen daha Ankara'ya gitmeden, demirleri taşımak için gemi izni çıkmıştı... demez mi!

İşte o günden sonra, artık selâmı sabahı kestim. Aaah, ah... O ne namussuzdur ooo... O ne alçaktır ooo... O ne ahlâksızdır ooo, onu ben bilirim ben!... **AZİZ NESİN**

«Karını sat, Partine yardım et.» — CHP. —

Altıncı damla!

kamera

Şemsi Belli

Kitapsız politikacı

TÜRKİYE'Yİ yönetmek iddiasıyla ortaya çıkan particilerimizi ve politikacılarımızı tanımak istedi canım.

Kimlikleri ve kişilikleriyle değil, giyimleri ve kuşamlarıyla değil, kulisleri ve nutuklarıyla değil, kaprisleri ve çalımlarıyla değil.. geçerli ve tutarlı düşünceleriyle, yönetim ve denetim konusundaki fikirleriyle, çağdaş koşullara uygun dünya görüşleriyle tanımak istedim piyasadaki politikacılarımızı.

Gözlerim kitapçı vitrinlerinin camında; onların imzasını taşıyan eserler aradım betonda deve izi ararcasına.

Yok... Yok... Yok... En ünlü politikacılarımızdan, en alımlı particilerimize kadar, hiçbirinin tek eseri yok bu ülkenin yönetimiyle ilgili, bu ülkenin sorunlarına değinen.

Minimini şiir kitaplarını andıran ufak - tefek broşürler çıkarmış bazı particiler, birtakım politikacılar. Onlar da komuoyuna belirli bir dünya görüşünü yansıtmak için değil, parti propagandası amacıyla yayınlanmış, kabak çekirdeği, ya da tuzlu leblebi türünden şeyler.

Zihninizin tırnaklarıyla hafızanızı eşelemeye çalışınız: Amacından ve ilkelerinden sapmayan kaç politikacı sayabilirsiniz son çeyrek yüzyılın tarihinde?

Üşenmeden, yorulmadan, gazete koleksiyonlarını karıştırınız: Dün söylediğini ertesi günü inkâr etmeyen, kendi ilkeleriyle kendisi ters düşmemiş kaç particiye rastlarsınız?

Ülküsüz, ilkesiz, eserşiz politikacılarımız!...

Hayret!... Binlerce kez hayret!.. Testeresi, keseri, çekici olmayan marangoz olur mu? Kalemi, kâğıdı, kitabı olmayan yazar olur mu?... Oluyor işte!...

Bir ülkeyi yönetmek, yönetenleri denetlemek iddiasıyla karşımıza çıkanların belirli bir yolları, belirli bir yöntemleri ve belirli bir programları yok. Oysa bugünün insanı turistik bir gezide, ya da bir hafta sonu pikniğinde bile programsız hareket ettiği gün, yolunu ve yöntemini olayların doğal akışına bıraktığı gün hapı yuttuğunun resmidir.

Niçin böyledir politikacılarımız ve particilerimiz? Demokratik düzenin doğal gereğinden mi? Yoksa toplum olarak kültürel kalkınmamızı bugüne dek sağlayamamış olmamızdan mı?

Bırakın eser sahibi politikacı tipini, sosyal ve ekonomik birkaç esere göz gezdirmiş siyasetçilerimizin sayısı bile devede kulak kalır.

Bu yüzdendir ki dün (A) partisi saflarında (B) partisine verip veriştiren bir politika adamını günün birinde yüzseksen derecelik bir dönüş içinde görürseniz şaşmayınız. Bu yüzdendir ki düşüncelerinin çizdiği zikzaklarla milletin kaderini Arap saçına çeviren particilere kamuoyunun duyduğu güven hissi zedelenmişse hayret etmeyiniz.

Bizde aşçılığın kitabı vardır.. şoförlüğün kitabı vardır.. çiçekçilerin ve çiçekçiliğin kitabı vardır.. tavukçuluğun ve tavukçuların kitabı vardır... Ama... Politikanın ve politikacının kitabı yoktur...

FOTO — ŞAKA : SİYASET PAZARININ YOLCULARI

Kırat — Yüklerin en ağırı benim sırtımda... İyi ama yularımı niye başkasının eline verdiler, onu anlayamıyorum!..

Reform salatası

— Ne var yemeklerden?

— Kremalı Reform Çorbası, Reform Izgara, Reform Salatası.

— Başka?

— Ecevit Usulü Reform Kızartma, Sosyalizm Salçalı Reform Yahnisi, Zeytinyağlı Reform Dolması.

— Başka?... Daha başka?

— AP. Garnitürlü Reform Buğulama, Kayseri Usulü Reform Pastırması, Talaşlı Reform Kebabı, Telâşlı Reform Büryan.

— Başka?

— Reform Sote, Reform Tandırda, Reform Fırında, Reform Güveçte, Reform Tepside, Reform Tavada, Reform Sahanda, Re......

En güzel kadını bile her gün aynı giysiler içinde görsem, en sevdiğim şarkıyı bile günün 24 saatinde üstüste dinlesem usanırım ben. Siz ne âlemdesiniz bilmiyorum ama.. gına geldi şu Reform sözcüğünden...

Toprak Reformu, Tarım Reformu, İdare Reformu.. yok efendim Basın Reformu.. Maden Reformu.. Ahlâk Reformu.. bilmem ne Reformu.. falan filân derken yaşantımızın her kesimini «Reform» doldurmaya başladı.

Bulvardaki bakkaliye mağazasının adı ne, biliyor musunuz: Reform Bakkaliyesi!

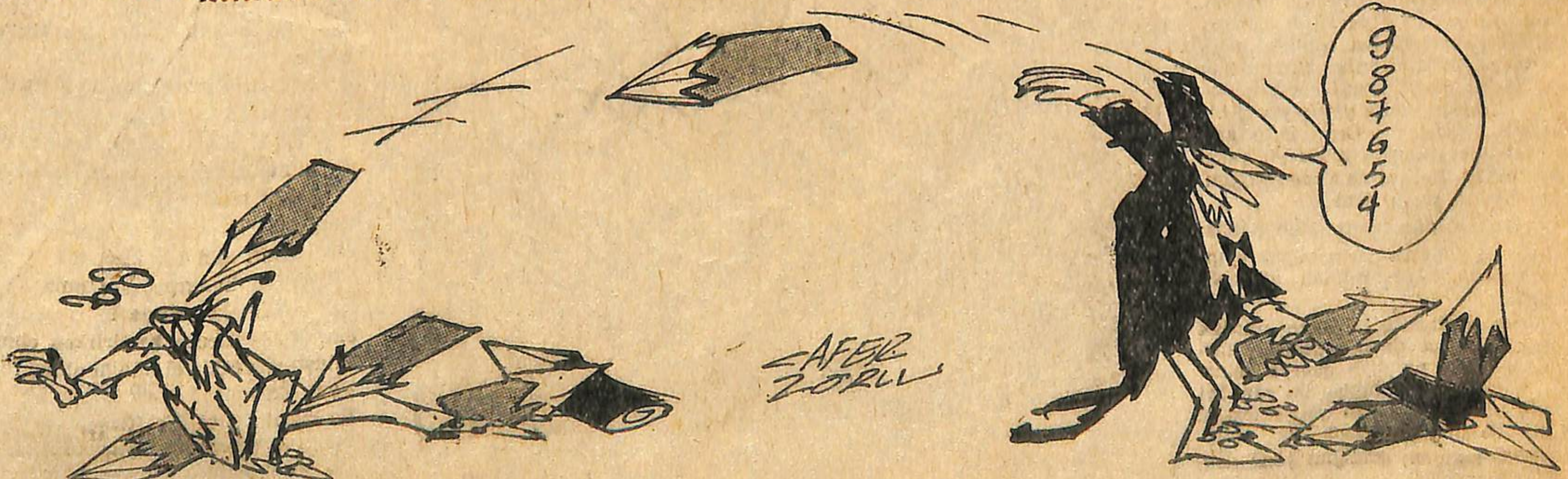
Saçları dalga dalga omuzlarına dökülen —kadınlığa özenmiş— oğlanların geçerli sloganı: Kişisel yaşamda reform!

Pek yakında Külotlu Reform Çoraplarını vitrin camlarında, Kokulu Reform Sabunlarını lâvabolarınızın başında görürseniz şaşmayınız...

....

Bu satırların karalandığı sırada Reform tasarıları henüz komisyonlardan çıkmadı ama... Reform'un iciği - ciciği çıktı ortaya!...

Şemsi BELLİ

BİZDE GERİYE SAYMA!

Mutlak Görmelisin!

Vedat SAYGEL

BEN işsiz miyim? Herkes işsizdir bu memlekette. Belki bir yardımda bulunur düşüncesiyle kimin kapısını çalsam, hangi dostun karşısına çıksam, daha ağzımı açmadan işlerinin bozukluğundan, piyasanın durgunluğundan söze başlar. Sanki özel ajanları var adamların. Gün boyu beni izleyip izleyip rapor ediyorlar efendilerine.

Ben hasta mıyım? İnanın herkes hastadır bu memlekette. Daha ben hapşırırken millet yatağa düşer de, iyileştiğime kesinlikle inanmadan başını yorgandan çıkartmaz!

Ben çaresizlikten yollara mı düşmüşüm? Trafik bir düzene girecektir diye umutlanmayın boşuna. Millet çoktan kendini dışarı atmış, taşıtlarla yayalar içli dışlı olmuştur.

Kerametimi bildiğimden çevremle pek ilgilenmiyorum, «Mutlak görmelisin» dedikleri nüfuzlu kişiye söylemem gerekenleri ezberliyorum. Saate bakıyorum, onikiye on var. İçimdeki heyecana, bir de zamanın darlığından doğan telâş ekleniyor mu! Yollarda bir kalabalık, bir kalabalık, iğne atsan yere düşmez! Eee, biz sokağa çıktık ya, elbet yolumuza duvar olacak millet! Ah, öğle tatiline çıkmadan bir yetişsem...

— Gönderen kişinin selâmıyla başlar, hemen kendi sorunuma geçerim.

Sorunumuza geçeceğiz ya, önce yol bulup geçmek gerek. Bir omuz sağıma, bir dirsek soluma... Bir sağ, bir sol daha... Rakipler durur mu? Onlar da saldırıya geçti. Tam üç beş adımlık bir yol alıyorsun, iki dirsek, bir omuz, kendini yürümeye ilk başladığın yerde buluyorsun! Yılmak var mı?

— Dayan aslanım!

Telâş ve heyecandan gözüm öylesine kararmış, çevremdekiler insan değil, hareket eden birtakım karaltı sanki! Karaltının en genişini hedef yapıp yürüdüm üzerine! Omuz, dirsek, dirsek, omuz; herifte kımıldama bile yok! Çaktırmadan ufak yollu bir tekme, bir kafa; bana mısın demiyor! Sadece mırıldandığını duyuyorum. Küfür ediyor olmalı. Ederse etsin, kimseyle dalaşılacak zaman değil. Bir tekme, bir dirsek daha... Aaa, deli olacağım! Ulan canın yansın da, bir parçacık kımılda be! Hafif bir viraj alıp yanından geçivereyim diye sağ yaptım, sağa kaydı. Sol yaptım, sola kaydı. Anlaşıldı, gerilip gerilip tos vurmaktan başka çaremiz kalmadı derken gördüm ki, karşımdaki o aşamadığım karaltı bizim eski komşulardan biri değil mi? Bir yandan kahkaha atıyor, bir yandan:

— Aşkolsun, diye sitem etmeye çalışıyor. Sizin köyde selâm verip hal hatır soran dostlara dayak mı atarlar?

Az önce duyduğum mırıltılar küfür değil, hal hatır sormakmış demek. Peki, gülecek ne vardı bunda? Bir de konuşuyor, suratının ortasındaki açıp kapanan yuvarlak ağız değil, dizel motoru! Dıdı dıdı dıdı, ne söylediğini anlayabilmek için ağzına bir çuval tutacaksın, topladığın kelimeleri sonra yavaş yavaş bir sıraya sokacaksın! Onca lâfın arasından bir «Gördün mü?» yü yakalayabildim. Nereye ve kime gittiğimden haberi vardı demek.

— Yok, dedim. Görmedim henüz.

— Aaa, dedi, doğrusu büyük ayıp. Görmelisin. Hem mutlak görmelisin!

A teres diyesin, mâdem mutlak görmem sence de pek gerekli, karşısına geçip ne diye çeneye tutarsın insanı? Saat onikiye iki var. İki dakikada kuş olsan yetişemezsin. Yetişsen konuşamazsın.

Girdi koluma, geldiğim yöne doğru götürüyor!

— Sen şimdi nereye gidiyorsun?

Elinin körüne! Ulan hem bilir, hem sorar mı adam?

— Görmeye gidiyordum ya...

«Senden vakit kalmadı» demeye utandım.

— Tavsiye ederim hemen gör! Ben tam üç kere gördüm.

Gideceğim kişiyi biraz olsun önceden tanımanın merakıyla sordum:

— Nasıl?...

— Şimdiye dek gördüklerimin en güzeli. Üçünde de eridim birader! Bittim, perişan oldum!

Bre aman! Biz bir iş adamıyla görüşeceğiz derken yanlış yere mi gönderiliyorduk acaba?

Arkadaşa çaktırmadan cebimdeki kartı çıkarıp, göz ucuyla isime bir daha baktım: Ergün yazıyor. İçimde tatlı bir duygu dalgalandı. Öyle ya, bu Ergün bay da olabilirdi, bayan da... Bu duygunun üstüne bir de bizim eski tanıdık:

— İstersen anlatayım, demez mi?

Heyecandan sesim soluğum tutulmuş. Boğulurcasına cevap verdim:

— Aman anlat!

Başladı anlatmaya. Ama anlatış tarzı bir tuhaf. Kendi başından geçmemiş de, bir başkasının başından geçenleri anlatıyor sanki. Nasıl anlatırsa anlatsın. Önemli olan tüm olup bitenleri öğrenmek. Kızla oğlan nasıl karşılaşmışlar, nerede buluşmuşlar, başbaşa bir gece geçirebilmek için kimlerle mücadele zorunda kalmışlar? Çenesi motor hızıyla çalıştığından arada kaçırdıklarım var ama, kulağım kirişte, önemli yerlerini atlamayayım diye soluk bile almıyorum!

— Derken yattılar azizim. Ama görecektin ne yatış! Kararın karar, mutlak gideceksin değil mi?

— Gideceğiz dedik ya birader.

— Şey için soruyorum yâni... Hani gideceksen anlatmayayım diye...

Sonra heyecanı kalmaz da...

Saate baktım, henüz yarım. Yemekten dönmemiştir daha. Şimdiden gidip hanın kapısında nöbet mi tutsam acaba?

Ne yapmamı öğütleyecek gibisinden yüzüne baktım, bizimkinin gözleri dolu dolu olmuş!

— N'oldu?

— İşte orası çok acı azizim.

— Neresi?...

— Birliktie intihara karar vermeleri...

— İşi sırılsıklam âşık olmaya kadar vardırdılar demek?

— Göreceksin değil mi?

— Elbette göreceğim.

— Hani sormamın sebebi, göreceksen anlatmayayım. O dağın zirvesinde ikisi de tabancalarını çekip, doğrultuyorlar birbirlerine; ve bir kurşun sesi, ardından koca bir yazı: SON!

Gözlerini sile sile, burnunu çeke çeke:

— Neyse, daha fazlasını anlatmayayım, kendin gör diyerek uzaklaştı.

Oğlanın başından beri söylediklerine akıl erdirememenin aptallığıyla ardından bakınırken, bir dost el dokundu omuzuma. Baktım, son çalıştığım yerden bir arkadaş. O dalgın kafayla, nereye gittiğini sordum da. söylediğini anlayamadım. O da benim durgunluğumun nedenini anlayamamış. Az önceki arkadaşla aramızda geçen garip konuşmadan bahsettim.

— Haa, dedi, gör ama o film değişti.

— Uzun uzun bana anlattığı film miydi yâni?

Filmmiş.

— Sen nereye gidiyorsun?

Gülümsedi:

— Alçaklar Cehenneme Gider!!

— Estağfurullah, öyle demek istemedim. Sen?...

Önümüzden geçen dolmuşlardan birine atlarken cevap verdi:

— Anlatırım sonra.

Koştum adresi verilen büroya, kapalı. Neyse bir kaç tur daha atar, nöbete devam ederdik. Kapıdan çıktım ki, karşı kaldırımda elime bu tavsiye kartını tutuşturan genel müdür emeklisi ihtiyar tanıdık, bir kalabalığın ardına takılmış, kaplumbağa adımlarıyla yürümüyor mu!

— Merhaba, diye seğirttim yanına.

Gülümsedi. Gönderdiği yere gidip gitmediğimi sordu.

— Bürosu kapalı, dedim. Yemeğe çıkmış olmalı.

— Tamam, dedi. Yemeğe değil, Gonca'ya gitmiştir o. Çoktandır söyleyip duruyordu.

Gonca'nın kim olduğunu, neyi olduğunu bildiğim yok ya:

— Belki, diye mırıldandım.

— Fakat beklemeye devam et gene. Çok sürmez, gelir.

— Beklerim. Siz nereye böyle?...

Burnunun ucuyla kalabalığı işaret etti:

— Vakit öldürmek işte... Gideyim bakayım. Pek de övdüler hani...

— Neyi?...

Birden sertleşip de:

— Ben bir erkeğim! diye kükremez mi?

Çevreden duyacaklar diye utançtan yerin dibine geçtim:

— Elbette erkeksiniz. Ben, nereye, kime gittiğinizi sormuştum.

Bu kez terbiyesizleşti. Pis pis sırıtarak:

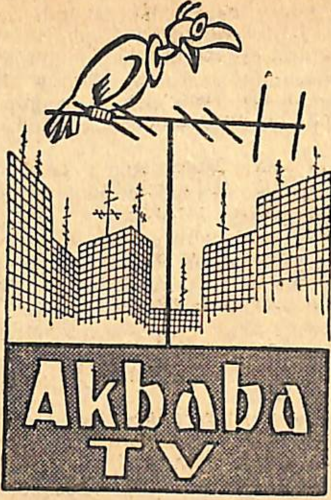
— Senin gibi bir kıza, dedi.

Öfkeden kuduruyorum ama baban yaşındaki adama ne yapabilirsin? Tırnaklarımı kemirirken elime tutuşturulan bir el ilânını aldım, üstünü okuyunca, «Ben Bir Erkeğim» ile «Senin Gibi Bir Kız» ın az ilerimizdeki sinemada oynayan filmlerin isimleri olduğunu anladım.

Vedat SAYGEL

— Siyasal, toplumsal, kimyasal, topraksal kalkınmaaa!..

EFENDİM bilirsiniz, yeni Kabine kurulunca, Bakanların özellikleri, oldukça ayrıntılı biçimde gazetelerde yayınlanır.

Çoluğunu, çocuğunu, bildiği (farzedilen) yabancı dilleri filân hep öğreniriz...

Aklımızda tutmaya vakit kalmadan piyasadan kaybolurlar ya o başka. Konuyu dağıtmayalım...

Son zamanlarda moda oldu, şimdi sporcularımızın da böylece kişilikleri sergileniyor. «Herif çıkıp top oynayacak, ailesinden bana ne, ben futboluna bakarım» demeyin... Gazetelerin satışını siz ayarlayacak, okuyucuların zevkine siz karışacak değilsiniz ya...

Eveeeettt...

Sayın seyirciler, biliyorsunuz önümüzde önemli bir millî maç var. AKBABA Televizyon da, takımımızda yer alacak futbolcuları tanıtıyor:

1 — Cafer... Kaleci... 1.51 boyunda 40 kilo ağırlığında... 672 yıldır millî... Kendisi şahsen ve de bizzat (bez) ticareti yapar... Okuma yazması yok denecek kadar azdır. Karısının 40 milyona yakın çocuğu var... Cafer, antrenmanlara devam eder.

2 — İsmet... Müdafaamızın bel kemiği... Birinci Cihan Savaşı sıralarında Çanakkale müdafaasında bulunmuş... Hayli tecrübeli bir eleman. Topu, genellikle, göğebine kadar inen nuranî bembeyaz sakalları altında gizleyip, karşı tarafı markaja alır... Sahaya da zevcesi yanında olarak çıkar.

3 — Selâmi... Geri dörtlünün güvenilir diğer adamı... 2.34 boyunda, 28 kilo ağırlığında (sicim gibi). Bekâr. 18 yaşında. 6 tane sevgilisi var. Gövdeler denk gelmediğinden sevgilileriyle arası açık. Kızlar, sarmaşığa tırmanır gibi sevişmek istemiyorlarmış... Babası kâtip. Anası, kadın haklarını koruma cemiyetinde muhasip... Ve kongrelerde hatip... Ağabeyi de mürettip...

4 — Şehmuz... O da gerici... Müdafaamızı muhkem tutacağım diye söz verdi... Kendisi ciddiyeti ve kamp disipliniyle tanınmış bir sporcu. İmam - Hatip Okulu mezunu... Arabî ve Farisiye vâkıf... 4 karısı var. Defansın en sağlam adamlarından...

5 — Cezo... Cezo, sahaya belinde piştovla çıkar... Eskiden azıcık kaçakçı azıcık da eşkıya imiş... Çok centilmendir. Kimseyi öldürdüğü görülmemiştir. Hep bunu bekleyenleri mahçup çıkarır. İslâh-ı nefs eylemiştir. Piştovu alışkanlıkla taşır. Karılarının, çocuklarının sayısını bilmez. Okuma yazması yoktur. Ama mert çocuktur doğrusu... Bi kere kaleye girmekte olan topu vurdu... Bizi bi golden kurtardı... Piştovunu üfleyip yerine sokarken hakem geldi: «Ulan sahada silâh atılır mı?» deyip top toplayıcı çocuğu en yakın bakkala ne kadar renkli kâğıt varsa almaya yolladı... Her bi renk kâğıdı bizim Cezo'ya gösterip ihtar verdi...

6 — Turhan... Tam orta saha adamıdır... Hem geriyi hem ileriyi kollar. Yüksek tahsilinin verdiği avantajları sahada da kullanır. Doğrusu büyük oyuncudur...

7 — Bülent... İleri kayarak oynar. Sol açıktan yaptığı akınlar etkili olabilir... Bütün hatâsı bek İsmet'le anlaşamamasıdır. Akınlar hep bu yüzden heba olmaktadır. Eğer bu millî maçı kazanmak istiyorsak kombine bir oyunla ve kolektif akınlarla neticeye gitmeliyiz...

8 — Süleyman... Çok itidalli bir futbolcudur... Takımın yenilgilerinde hiç sinirlenmez, hakeme karşı gelmez... Seramonilerde hep güleç yüzüyle sempati toplar...

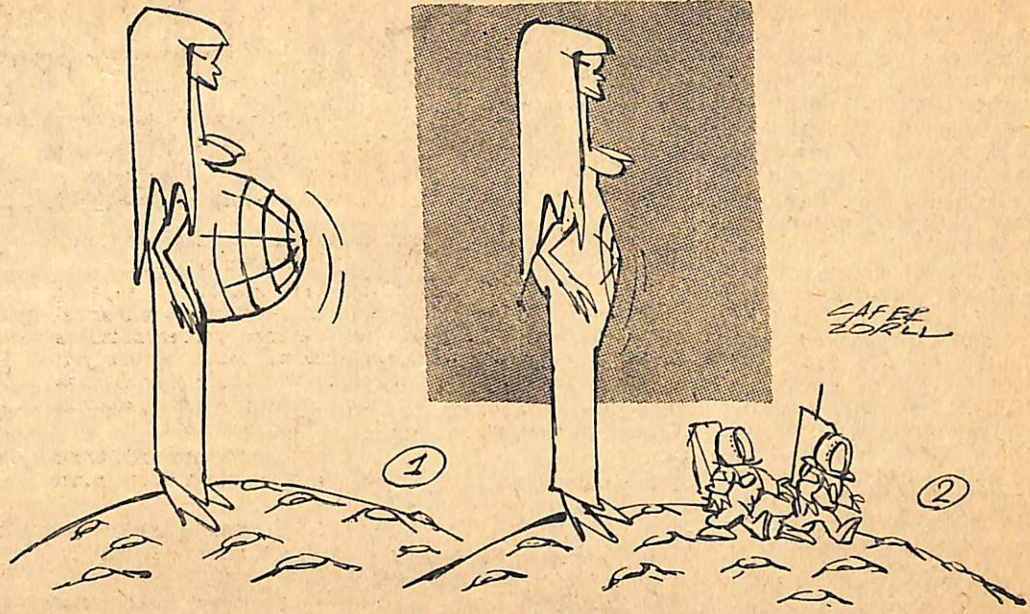
9 — Nihat... Türkiye'nin gelmiş geçmiş en iyi saha kontrolörü... Fakat bugün oynayamıyor... Sakat...

10 — Ferit... Elinden geleni yapmaya çalışan hüsnüniyet sahibi bir futbolcu... Başarı oranı maçta anlaşılacak...

11 — Cevdet... «Çıktık açık alnla» marşıyla orta yapar... Artık golü kim atarsa...

Sizlere en büyük millî maça hazırlanan takımımızı tanıtmaya çalıştık...

Miletçe galibiyet bekliyoruz...

ANA — KABİN!

UZAY ADAMI İLE RÖPORTAJ

Ülkemizde ünlü bir astronot bulunduğu, adının da «Deyptın Feyrlayr) olduğunu özel istihbaratımız yoluyla öğrenmiştik... Bir röportaj için hemen peşine düşüp yakaladık. Kaçar mı? Kaç yılın gazetecisiyiz?

— Sayın astronot, Amerika'lısınız her halde... Bize yaşantınız konusunda bilgi vermenizi rica edecektik, Mr. Deyptın Feyrlayr?...

— Ne Amerikalısı bey âbi? Benim adım, Deyip meyip değil... Veli... Kahvede arkadaşlar, (Dipten fırlar) diye isim taktılar. Kaldı işte...

— Demek Türk'sünüz... Pekii... Uzay yolculuğu ne oluyor?... Dipten fırlar ne demek?

— Sorma ağabeyciğim... Bir Cumhuriyet Bayramı günüydü... Ben de kahveye gitmiştim. Arkadaşlarla altmışaltı oynayacaktık... Derken, ben tam, «Yirmi ulan, üstelik de kapalısın» dediğim sırada bir elimde papaz, bir elimde kız, havaya fırladım. Mahallenin veletleri, maytap mı ne diyorlar, işte ondan almışlar. Yumurcağın biri fişeği affedersiniz kaidemin altına yerleştirmiş... İşte ondan sonra adım, (Uzay yolcusu dipten fırlar) a çıktı... Can havliyle füze misali havalanmışım...

— Peki. anlaşıldı... Siz uzaya filân gitmediniz. Ama, buraya kadar gelmişken bu konudaki görüşlerinizi öğrenelim... Ne diyorsunuz uzay yolculukları hakkında?...

— Adamın poposu tutuşmazsa keyifli bir şey olsa gerek. Yalnız, ne işe yaradığını bir türlü anlayamıyorum... Bin yüz milyon lira, o herif keyif etsin diye harcanmaz ya... Ay'a gidip ne olacak? Alıp getirecek misin yâni? Getirsen nerene koyacaksın? Benim aklım, bu işlere uzun derin ermez ağabey...

— İlim, bilim... İnsanoğlunun tabiata kafa tutması...

— Ne kafa tutması yahu? Ne tabiatı? Allah baba alimallah bir yağmur sarkıtır, feleğini şaşırırsın... Ay may da neymiş... Kendi şehrinde vaşayamazsın. Ne elektrik, ne telefon, ne vasıta... Gidip ilgililere kafa tutsalar ya sıkıysa, fezaya tutacaklarına...

— Ama, onlarda durum böyle değil ki... Tıkır tıkır işliyor...

— Oh ohh... İyi... Demek ondan yapacak başka iş bulamayıp göklere tırmanıyorlar.

— Acaba siz, (Dipten Fırlar) lâkabı yerine, sahiden uzay adamı Mr. Deyptın Feyrlayr uzay adamı olmak ister miydiniz?

— Yok ağabey... Fezada kiminle altmışaltı oynayacağım?... Siz sanici Feyrlay mı ne o herifi bulun uzay hakkında bilgi alın... Ben kahveye gidiyorum. Biz burada işleri 66'ya bağlamışız... Hadi bana eyvallah...

Yaman KORUR

Karakollara televizyon verilecek. — Gazeteler —

— Yürü, sana bir televizyon seyrettirelim de aklın başına gelsin!..

Yunanlının Köleleri...

Sulhi Dölek

MİCHİGAN Üniversitesi, Yunanistan'dan da, Türkiye'den de çok uzaklarda. Dünyanın öteki ucu neredeyse. Yine de, nasıldır bilinmez, bir Yunanlı, üniversitenin burnunun dibinde bir lokanta açmış, Türk yemekleri satar.

Eh, yemekler fena sayılmaz. Ayrıca daha yakın başka bir yer de olmadığı için sık sık gitmeye başladık. Çok geçmeden de, Yunanlı ile garson kızlar arasındaki garip ilişki dikkatimizi çekti.

Bu Yunanlı dediğim, tavanı süpürmek için tavan süpürgesine ihtiyaç duymayacak irilikte bir adam. Karısı ile birlikte işletiyor lokantayı. Garson kızlar koşuşup duruyorlar, bu ikisi de komut yağdırıyorlar. Kızcağızlar müşterilerine mi baksınlar, işittikleri azarlara mı karşılık yetiştirsinler, bilemiyorlar. Karl, bir Alman doktora öğrencisi, Lenny, üniversitede asistan profesör, bir de ben... Bir öğle yemeğinden sonra:

«Amma iş ha!» dedi Karl. «Bu kızlar nasıl katlanıyorlar buna, aklım ermedi.»

«Burası üniversite çevresi.» diye açıkladı Lenny. «Herkes iş bulmaya bakıyor. Elinde işi olan da kaybetmemeye... Bu hatuncuklar da hem okuyup hem de çalışıyorlardır mutlaka.»

Yunanlının sesi mutfak tarafından yeniden gürledi. Hemen ardından da karısı Yunanca bağırmaya başladı. Bu kez de birbirlerine girmişlerdi demek.

«Mein Gott!» diye bağırdı Karl. «Bu herif zırıltıya devam ederse yediklerimi çıkaracağım.»

Ertesi gün öğle yemeğinde gene aynı terane...

«Bu iş burada biter.» dedi Lenny. «Uysal kızları bulmuş, efelik taslıyor. Kendi memleketinde olsa kafasına ketçap şişesini geçiriverirler.»

«Ne yapmayı düşünüyorsun peki?» diye sordum.

«Kızlara pas atmakla başlayacağız işe... Hiç değilse üçünü akıllandırsak yeter.»

O sırada, bizim masaya bakan kız alı al, moru mor çıktı mutfaktan. Yine bir zılgıt yemişe benziyordu.

«Bunu bana bırakın.» dedi Lenny.

Ne yazık ki pek iyi ayarlayamamıştı zamanı. Kızcağız, gözlerinden ateş fışkırarak geldi:

«Daha kahve ister misiniz?» diye tısladı.

Elinde kahve kabıyla hepimize yiyecek gibi bakıyordu. Lenny, en şirin gülümsemesiyle uzattı fincanını:

«Tam vaktinde yetiştin» dedi, «melekler gibi...»

Fincana dolandan daha çok kahve Lenny'nin eline döküldü. Beriki yiğitliğe söz getirmemek için sesini çıkaramadı ama, gözleri yaşardı acıdan.

Kız, masayı ve bizim fincanları da bir güzel kahve ile ıslattıktan sonra çekti gitti.

«Al şu peçeteyi,» dedi Karl. «Elinden hâlâ duman tütüyor.»

«Lânet olsun!» dedi Lenny.

Kız az sonra gelip özür diledi.

«Bir şartla affederim,» diye oltayı attı Lenny. «Akşam yemeğini benimle yemeye ne dersin?»

Kızın suratı gevşeyiverdi. Biraz düşündü:

«Peki.» dedi. «Altıda serbestim.»

Karl şişko Ann'ı becerdi, ben de lokantanın en uzun boylu garsonunu.

«Eş değişelim.» dedim Lenny'ye.

«Nedenmiş o?»

«Benimki benden uzun boylu da ondan.»

«Anlaştık.» dedi.

Yedide kızları topladık. Yemeğin orta yerinde konuyu açtık.

«Nesi varmış bizim patronun?» diye gözlerini iri iri açtı Yahudi güzeli Brigitte.

«Daha nesi olsun, köle gibi davranıyor size.»

«Size öyle gelmiştir.» diye sırıttı şişko Ann.

«İyi ama,» dedi Karl şaşkın bir suratla, «yâni bu herifin size yaptıklarından şikâyetçi değil misiniz?»

«Öyle ya,» dedim. «Bir kırbacı eksik elinde.»

«Ohhooo!» diye çatalını bifteğinin orta yerine sapladı Carol. «Başka türlü olsa o lokanta iş yapar mı sanıyorsunuz? Kostas işini bilir.»

İyi mi?...

«Yahu kızım, işinizi bırakın diyen yok. Sadece herife söyleyin, biraz daha nâzik davransın size.»

«Bunu dediğimiz anda, yapacağı en nâzik hareket, kapıyı göstermek olur. Biz de daha pardesümüzü askıdan almadan, başka bir kız yerimizi kapıverir. Günde yirmidört saat nöbet bekleyenler var garsonluk için.»

Ne dedikse işlemedi kafalarına. Kızları evlerine bıraktıktan sonra Karl:

«Hey Türk!» dedi. «Senin bu Lenny akıllısına söylenecek bir sözün yok mu?»

«Var.» dedim. «Onar dolarlarımızı versin.»

«O da neden?» diye surat astı Lenny.

«Kızlar için harcadığımız para. Üstelik bu yemeğe gelebilmek için, sırt ürpertici bir randevu kaçırdım. Bir işe yarasaydı hiç değilse.»

«Ben bu işin peşini bırakmadım daha.» dedi herif inatlaşıp. «Kızlar şikâyetçi olmayabilirler ama, ben şikâyetçiyim. İştahım kaçıyor herifin bağırmasını duyunca.»

«Git başka yerde doyur karnını.»

«Anlamıyorsunuz. Bu iş inada bindi artık. Yarın öğle yemeğini gene orada yemeye var mısınız?»

«İştahının kaçtığını kendin söyledin.»

«Bu yemek başka yemek... Yirmi kişi falan gideceğiz. Herifle önce konuşacağız. Baktık ki yola gelmiyor, altını üstüne getireceğiz lokantanın.»

«Utanıyorum senden,» dedi Karl. «Duyan da bir profesör değil, kazıktan kopmuş bir liseli konuşuyor sanacak.»

«Ben gelirim ama, sadece seyretmek için.» dedim. «Başımı derde sokmaya hiç niyetim yok.»

«Ben de bir şartla uyarım bu deliliğe.» dedi Karl. «Kırık dökük ödetmeye kalkarlarsa beş kuruş vermem. Benim payımı da sen ödersin.»

Ertesi gün, gönüllüler ordusu ile dayandık kapıya. Lokantanın kalabalık bir zamanıydı. Hepimizin yer bulup oturması bir saati buldu. Yerler alındıktan sonra Lenny alığı, garson kızlardan birinin kulağına eğilip patronla konuşmak istediğini söyledi.

Az sonra geldi Yunanlı. Lenny ile konuşmak için iki büklüm eğilmesi gerekiyordu:

«Ne var beyim?» dedi. «Sinek mi var yemeğinde?» Güldü. «Şaka ediyorum» diye ekledi. «Size ne yardımım dokunur acaba?»

«Şu kızlara biraz daha kibar davranamaz mısın?»

Yunanlının İngilizcesi iyice ağdalaştı birden:

«Seni neden ilgilendiriyor bu?»

«İştahını kaçırıyorsun adamın.» diye araya girdi Karl.

«Bak arkadaş,» dedi Lenny. «Senden rica ediyorum bunu. Eğer küçük bir ricayı kabul etmezsen burnun altı üstüne gelecek.»

«Sen mi yapacaksın bunu?» diye sinirli bir hareket yaptı Yunanlı, kürek gibi eliyle.

Lenny, kararlaştırılan işareti verdi. Karl ayağa fırladı:

«Gesundheit!» diye bağırıp kahvesini duvardaki futbol takımı resmine doğru savurdu. Ordu tam ayağa fırladığı sırada, kapıda iki polis belirdi. Herkes tekrar oturdu. Karl elindeki boş fincanla kalakaldı ayakta.

«Ne oluyor burada?» diyerek geldi polislerden biri.

«Yok bir şey.» dedi Yunanlı. «Futbol tartışması yapıyorduk. Bu iki centilmen de benden özür dilemek üzereydiler.»

«Doğru!» dedi Lenny. «Ben de tam bunu düşünüyordum.»

«Üzgünüz,» dedi Karl.

Polis bir ona, bir de duvardaki kahve banyosu yapan futbolculara baktı:

«Dua et, benim takımım değil.» dedi.

Çıkıp gittiler.

Şişko Ann geldi masaya az sonra. Hesap pusulasını kafamıza çakar gibi koydu ortaya:

«Akıllandınız mı bâri biraz?» dedi. «Bu işler, karı-koca kavgası gibidir. Araya girerseniz siz kaybedersiniz.»

«Kapa çeneni!» dedi Lenny.

«Bahşiş yerine üç tane fıstık bırakacağım sana.» diye söylendi Karl.

Kalktık.

«Gene gelin.» dedi Yunanlı kapıda.

Sulhi DÖLEK

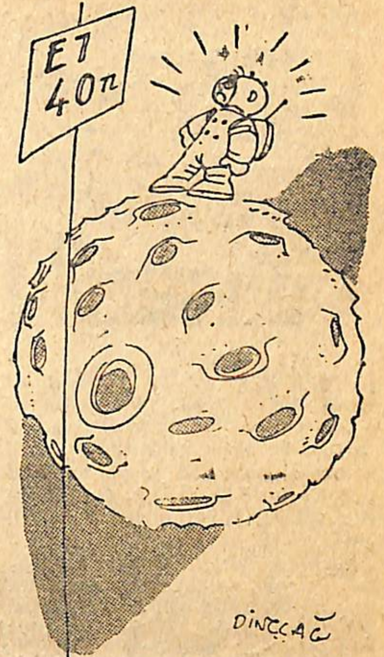
— Aracılık kaldırılamıyor. —

İlkokul öğretmenlerinin yüksek tahsil diploması sahibi olmaları şart koşuluyor. — Gazeteler —

— O diploma ile siz ancak mebus olabilirsiniz kardeşim!..

Türkiye'de fiyatlar durmadan yükseliyor. — Gazeteler —

— Ooo.. Türkler bizden önce gelmiş!..

YELPAZE

REFİK ERDURAN

İNSANSEVER ARANIYOR!

MERHAMET iyi şeydir, değil mi? Güzel bir duygudur? Dünyaya yararlı özelliklerimizden biridir?

Evet, öyledir. Hedefinin akıl tarafından seçilmesi şartıyla!

En zeki, en dengeli, en bilgili insanın bile kellesinin içindeki tek gram akla karşılık okka okka duygu vardır. Zavallı akıl o kadar duygu arasında aslan kafesine düşmüş matematikçi gibi güç durumdadır hep.

Onun için duyguların en güzel görünenine bile kayıtsız şartsız güvenemem; ille akıl tarafından imzalanmış iyi hal kâğıdı getirmesini isterim.

Kendi haline bırakılmış duygular dünyanın en rahat toplumlarında en dengeli koşullar içinde yaşayan en aklıbaşında görünüşlü insanları öyle tutarsızlıklara sürüklüyor ki, gülmek mi kızmak mı gerektiğini kestiremiyorum.

İngiltere'den bu sabah iki haber geldi.

İzlânda çevresinde korkunç bir fırtına varmış. Otuz kadar İngiliz balıkçı gemisi her an batma tehlikesi geçirerek dağ gibi dalgalarla boğuşmaktaymış. Yakınlarındaki limana sığınsalar hemen kurtulacaklarmış ama öyle yapmaya cesaret edemiyorlarmış. Çünkü İzlânda'nın 50 mil olarak ilân ettiği karasularına girmişlermiş; limana sığınır sığınmaz tutuklanacaklarını ve türlü eziyetle cezalandırılacaklarını biliyorlarmış gemiciler.

Sizin anlayacağınız, İngiltere ve İzlânda gibi iki «ileri», uygar, üstelik müttefik ülkenin insanları azgın denizden çok birbirlerinden korkuyorlar!

İlk defa olmuyormuş bu durum. İngiltere ile İzlânda arasında balıkçılık hakları ve karasularının genişliği konusundaki müzmin anlaşmazlık yüzünden yıllardanberi sayısız gemici limana sığınmayıp okyanus fırtınalarıyla boğuşmuş. Ve o yüzden birçok tekne batmış, birçok denizci boğulmuş.

Bu facialara rağmen İngiltere hükûmeti anlaşmazlığı gidermek için pek çaba harcamıyor, İngiliz kamuoyu da o konuya hemen hiç ilgi göstermiyormuş.

İkinci haber ise İngiltere'nin altını üstüne getiren bir olayla ilgili:

Kraliçenin kızı Prenses Anne ava çıkmış!

— Çıkmışsa çıkmış, ne yapalım? diyeceksiniz.

Öyle değil mesele.

İngiltere'de, bizim bildiğimiz anlamda avlanmaya avlanmak demezler. Tüfeği sırtlayıp kuş vurmaya gitmenin oradaki adı «tüfek atmak» tır. Avlanmak deyince akla gayetle cafcaflı ve de «sosyetik» bir iş gelir:

Aristokratlar ya da aristokratlığa özenenler şatolarının it ahırlarında besledikleri yüzlerce köpeğe tilki kovalatır, kendileri de konuklarıyla birlikte ve özel kılıklarını giymiş olarak at sırtında köpeklerin peşinde giderler. Sonunda köpek sürülerinin bir tilkiyi kıstırıp paraladıkları yere ilk varan atlı, hayvancağızın kuyruğunu alır. Öylece o günkü «avda» başarıyı o kazanmış olur.

Bu tilki hikâyesi son yıllarda gittikçe artan bir çapta karıştırmakta İngiliz toplumunu. Hayvanseferler o türlü avı barbarlık sayıyorlar. Hele Hayvanları Koruma Kraliyet Derneğinin üyeleri tilki avcılarını neredeyse çiğ çiğ yiyecekler.

Söz konusu derneğin fahrî başkanı kim, biliyor musunuz?

Kraliçe Hazretleri.

İşte fahrî başkanın kızı avcılara katılmış, ata binip köpek sürülerinin peşinde tilki kovalamış!

Sen misin kovalayan? Dernek üyelerinin çoğunluğu küplere binerek özel bir oturumda toplanmış, Kraliçe Hazretlerinin fahrî başkanlıktan çekilmesini istemeye karar vermişler.

Bu sefer bütün Kraliçeseverler ayağa kalkmışlar. «Vay efendim siz şevketlû hükümdarımıza bunu nasıl yaparsınız?» diyerek...

Birbirine giriyormuş o yüzden İngiltere kamuoyu. Tilkiye acıyanlarla hükümdara acıyanlar gösteriler yaparak gırtlak gırtlağa geliyorlarmış.

İzlânda açıklarındaki ölüm yolcusu denizcilere acıyan?...

Yokmuş.

Madem uygarlık örneği İngilizler öyle davranıyorlar, gelin o denizcilere de biz barbar Türk'ler acıyalım.

Refik ERDURAN

Atabey, «İşportacılarla başetmek zor» dedi. — Gazeteler —

Zabıta memuru — Geliyooor!..

BURAYA İŞEYEN EŞEKTİR

muzaffer İZGÜ

HANİ bir elime geçse, o ilk işeyen adam yâni ya hemen boğazını sıkarım. Ondan sonra olanlar oldu bizim duvara... Sıkışmış olanların burnu amonyak kokusuna karşı hassas olduğu için, bizim sokağa döner dönmez keşfediveriyorlardı burayı... Tam duvarın dibine yaklaşınca, bir sağa bakıyorlar bir sola, ondan sonra söylemesi ayıp edeceklerini ediyorlardı... Hangisini yakalarsın ki, bir gün oturdum akşama dek, tam otuzsekiz kişiyle kavga ettim, ağız dalaşı yaptım. Hele içlerinden bir tanesi:

— Belediye yeteri kadar tuvalet yapmıyorsa biz ne yapalım yâni? demez mi?

Bağırmışım:

— Ulan bâri gel misafir odasının ortasına et hayvanoğlu hayvan!

Vay sen misin bunu diyen, öyle bir boğuşuş boğuştuk ki adamla, köşe başındaki bakkal zor ayırdı bizi. Adam gözünün üstüne yumruğu yedikçe:

— Yahu sıkışmışım, ne var sevabına yâni, diyordu.

— Ulan bunun sevap neresinde, evde oturamaz olduk be!

— Yahu zaten hepsini yapmadım ki...

— Al ulan sana, al ulan sana!... Hepsini yap şimdi.

Bakkal kolumdan çekmese, parçalayacağım adamı... Öyle ya, millet edeceğini ediyor, akşam üstü oraların yıkaması paklaması bana düşüyor. Bir elimde hortum, bir elimde süpürge, ağzımda küfürle karışık beddualar, süpür Allah süpür... Baktım olmayacak, boyanın en iyisinden alıp, kocaman kocaman harflerle bir pazarımı verip:

«Buraya işeyen eşşektir» diye yazdım...

Rahat bir uyku çektim o günü... Elbette, duvarda bu yazıyı gören hiçbir kimse eşekliği kabul etmemek için yapmayacaktı bu işi... Ama devrisi günü akşam üzeri geldiğimde bir de ne göreyim, aman ne eşekler ne eşekler, öyle ıslatmışlar ki duvarı böyle olur hani... Sanki dersiniz yarış bile yapmışlar, tam pencerenin ucuna dek ıpıslak... Hay ulan, nasıl yaparsınız bunu ulan,, töbe töbe yere yatıp mı yaparsınız hay hayvanlar!...

«Buraya işeyen hayvan oğlu hayvandır».

Devrisi günü geldim, baktım bir tanesi hem yazıları az bildiği okumasıyle sökmeye çalışıyor, bir taraftan da şırıl şırıl akıtıyor. İşini bitirip önünü düğmeledikten sonra gözgöze geldik. Bana:

— Görüyon mu ağabey ne yazmış düdük buraya? dedi...

Galiba beni de o iş için gelmiş biri sanmış olmalı ki, cebinden bir kopya kalemi çıkarıp iri iri yazmaya başladı:

Aradan bir hafta geçince, baktım bu yazının hiçbir faydası yok, tuttum bu kez, daha dokunaklı olsun diye:

«Buraya işeyen eşşekğoğlu eşektir» diye yazdım.

Allah sizi inandırsın o günden sonra millet babasını da eşek etmek için bir yarışa girişti ki, ne zaman köşeyi dönsem, en azından iki üç kişi maşallah rahatlayıp duruyorlar...

— Ulan utanmıyor musunuz oraya işemeye?

Hiç adamlarda arlanmak utanmak ne arar, sanki kendilerine:

«Nasılsınız iyi misiniz, oh oh bakalım, nasıl iyi rahatladınız mı?» demişim gibi yüzüme bakıp bakıp sırıtıyorlardı.

Yalnız içlerinden bir tanesi:

— Afedersiniz âbi ev sizin miydi? dedi...

— Yooo, dedim.

— Gel öyleyse âbi sen de rahatla, dedi. Enayiye bak ne yazmış buraya, asıl kendisi eşekoğlu eşek, neden dersen âbi, millet bi kez bellemiş burayı, hani ne yapmak düşer bu hıyara, bir yazı, «Vatandaşın emrindedir, işediğiniz kadar işeyin»...

— Ulan git başımdan, dedim yürüdüm, üstüne. Zor kaçtı adam...

O günü, bu yazının altına şunu da ekledim:

«Buraya işemeyen eşşegoğli eşşekdir».

Döndü sırıttı:

— Eyi yazdım mı ağabey?...

Donmuş kalmışım, sırıta sırıta gitti adam... Oymuş, o günden sonra bizim duvar konuşmaya başladı. Bir gün sonra geldiğimde şunu yazmışlardı:

«Ulan eşşek olmamak için haydi işedim, amma bunu yazan inektir».

Devrisi günü onun altında başka bir yazı vardı:

«İnek senin babandır ukalâ, adam sana rahatla demiş».

Ondan sonra tuvalet edebiyatı tam anlamıyla başladı:

«Bunu yazan Tosun okuyana sorsun».

Ondan sonra öğütler faslı başladı:

«Bir insan tuvaletinden belli olur arkadaş. Buraya bir şey yazma. Bir turist de işeyebilir».

Devrisi günü cevabı vardı bunun:

«Ulan keriz, turist burayı görse resmini çeker, turizmimizi baltalar inek oğlu inek».

Doluyordu duvar yazıyla. Hani beni de iyice bir merak sarmıştı, acaba neler yazılıyor diye. Duvar değil kara tahta mübarek, aklına gelen konduruyor bir hikmet. Bir yazı:

«Sağa bak» diyordu... Tuttum sağa baktım:

«Sola bak». Bu kez sola baktım. Orada bir ok:

«Yukarıya bak». Başımı kaldırdım yukarıya baktım:

«Ulan enayi sağa sola bakacağına işine bak».

E vallahi insanın aklını oynatması işten değil. Fırladım gittim o günü karakola. Çıktım komiserin yanına:

— Amman komiser bey, dedim, mahvolduk, kurtarın bizi bu dertten.

— N'oldu? diye sordu adam.

Tuttum her şeyi olduğu gibi anlattım. Komiser:

— İyi ama kardeşim, dedi, bu işe belediye bakar, bizim görevimiz değil...

Koştum gittim oradan belediyeye. Buldum ilgili kimseyi, ona:

— Efendim mesele böyle böyle, dedim.

— Siz hiç merak etmeyin bir çaresine bakarız, dedi...

Aradan bir hafta geçtikten sonra, bir akşam üstü eve geldiğimde karım elime bir kâğıt tutuşturdu:

— Bu ne yahu? dedim.

— Belediye zabıt tuttu...

— Hay Allah razı olsun!...

— Anlamadım? dedi karım.

— Allah belediyeden razı olsun canım, adamlar kurtaracaklar bu dertten bizi...

— Oku da ondan sonra konuş, dedi...

Okudum... Okudukça kan beynime sıçradı. Ulan aman, yolu kirlettiğinizden, hıfzıssıhha kanununa uymadığınızdan, çevre sağlığını bozduğunuzdan, defihacetinizi dışarıya akıttığınızdan yüz lira para cezasına çarpıldınız...

Koştum gittim belediyeye, buldum yine ilgiliyi:

— Yahu kardeşim, dedim, yahu bu nemenem bir iştir yahu?

Sinirimden ağlayacağım nerdeyse. İlgili zabıta baktı, sonra bana:

— Siz hiç merak etmeyin, çaresine bakarız, dedi. Yalnız sizin bu parayı ödemeniz gerekiyor, çünkü ceza kesinleşmiş...

— Yahu yapmayın kardeşim, evi dinamit koyup havaya uçuracağım yahu!...

— Yok canım, o kadar sinirlenmeye gerek yok, siz yatırın vezneye yüz lirayı, ben bir hafta içinde bu işin çaresine bakarım...

Ne yapalım, yatırdık yüz lirayı belediyenin veznesine, boynumuz bükük evin yolunu tuttuk. Tam köşeyi döndüm, adamın biri rahatlamıyor mu, öyle bir bağırış bağırdım ki:

«Kapa önünüüüü!» diye. Zavallı adamcağız toparlanamadan kaçıp gitti.

Bir hafta sonra bir salı akşamı, karım yine bir kâğıt uzattı elime... Tanımıştım kâğıdı:

«Hareketinizde ısrar ettiğinizden, tuvaletinizi kullanmayıp duvarınızı kullanarak sokağı kirlettiğinizden, bundan önceki zapta uymadığınızdan ikiyüz lira para cezasına...»

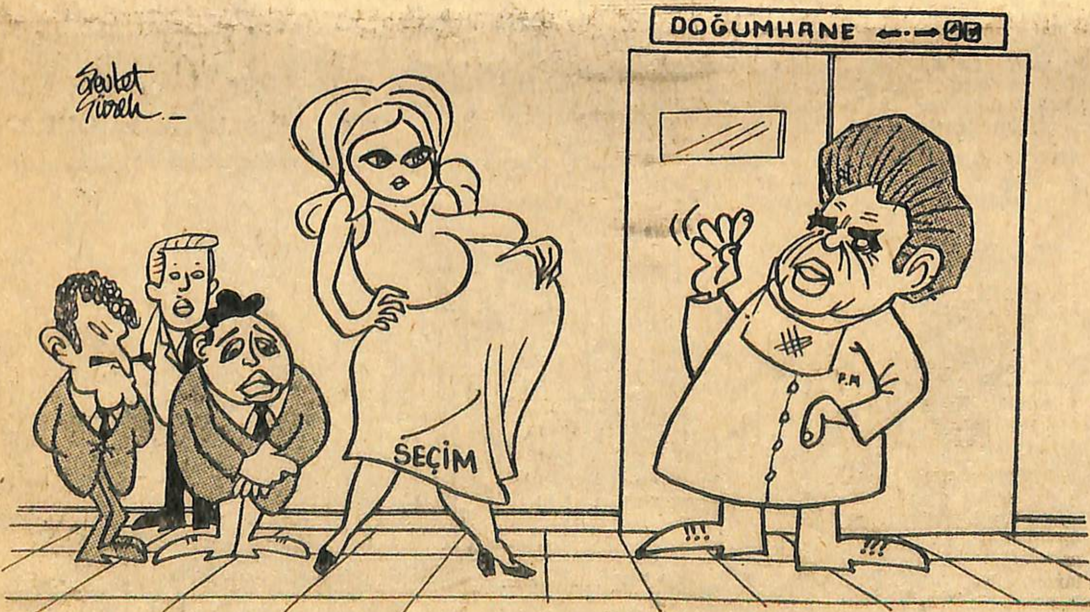
Ulan, ulan, ulan... Vallahi çıldıracağım... Kâğıdı nasıl parçalamış, nasıl fırlatmışım pencereden dışarıya:

«Ben size gösteririm ulan!»

Devrisi günü bir masa attım duvarın dibine, bir de kâğıt yapıştırdım duvara:

«Küçük 25 kuruş — Kâğıt 25 kuruş — Kolonya 25 kuruş». Bir de kocaman levha: «İşemek serbesttir»... Ohhh be dünya varmış, şimdi dünyanın parasını kazanıyorum...

Muzaffer İZGÜ

— Acele etmeyin beyler, daha zamanı var!..

Çorba ihraç edeceğiz. — Gazeteler —

«DÜĞÜN ÇORBASI!»

«Kendimi tanımak istiyorum» rumuzu ile fotoğraf gönderen hanım okuyucumuzun bu isteğini yerine getiriyoruz:

«Saf görünen temiz bir yüzünüz var demek kolay. Bizce önemli olan, yüzünüzün içersindeki daha başka çizgiler. Önce kaşlarınız... Doğuştan mı o kadar ince ve yaylıdır, belli ol. muyor? Usta bir makyajcı ve sipercisiniz.»

«Kaçamak yapmak gibi olmasın ama; burnunuz ameliyatla değişmiş olabilir kanaatini belirtmek, sizi tanımak zorluğunda (evet) demeniz için kulağınıza fısıldanmalı. Fotoğrafınız siyah beyaz... Kimbilir ne ince zevkli boyalarla renklenmiş portrenizi böyle karartmak büyük günah olmuş.»

«Bu durumdan da anlaşılıyor ki siz, bahtı kara bir kadınsınız. Çünkü, elinizde olmadan, içinizin dışınıza yaydığı güzellik, yine içinizde kalıyor. Bakın, sizi üzen konuyu kısaca ortaya çıkarıverdik. Evet, bu kadar güzel olduğunuz halde, neden çevrenizin ilgisini ve dikkatini çekemiyorsunuz? Hayret edilecek bir şey. Size tapacak ve her şeyinizi kapacak biri çıkmamışsa, emin olun, o kara talih dediğimiz meçhulün elinde, azat edilecek listenin en başında bulunuyor demektir. Yoksa, sokakta gelip geçen erkeklerin içersinden hiç kadın görmemiş olanları tanıyacaksınız da, onlar da size yiyecek gibi bakacaklar da beğenilme tutkunuzu tatmin edeceksiniz falan... Ne çağımıza uyan bir fikir, ne de sokaklarda bulunması ihtimali olan bir görüş. Fakat, kendinizi tanımak istediğinize göre, bu eksikliğinizin nedenlerini kısaca araştıralım:»

«Gözleriniz miyop ise ve gözlük kullanmıyorsanız, belirli uzaklıktaki gözler, sizin müstahkem mevkiinizi sarsmak için yeterli olmayabilir. O zaman ne yapıyorsunuz? Yalnız odanızda, canlı gibi görünen cansız gözlerde heyecan arıyorsunuz. Bu boşalma yerine tıkanma yapıyor ve ruhen hasta, bedenen yasta bir dert üzerinize çöküyor. Dikkat edin, bu dakikalardan itibaren kendinizi unutmaya ve iç dünyanıza yabancı kalmaya başlıyorsunuz. Bu bir hastalıktır. Hastalığın son teşhisleri yapılmıştır. Bunun, genç kızların evlenmeden üçüz doğurması gibi bir tecrübeye sahip olabileceği ispatlanmıştır. Kısaca ve başka bir ifade ile belirtmek gerekirse; bekâretin genç kız kalbindeki saflığı tartılmış oluyor. Bu saflık, mili-mikron ölçeğinde, ihtısas isteyen belgelerle kanıtlanıp, tanımlanan bir değerdir. Seansları ise çok astronomik ücretler ister. Ölçekte eksi puan almışsanız —ki fotoğrafınızın tartısı böyle— o zaman kalbinizden aşağıya ve yukarıya çıkan yollar çiğnenmiş, parsellenmiş, el konmuş, asfalt dökülmüştür. Siz de (buyurun gidelim) demişsiniz ve kendi yolunuzda ilerlemişsiniz.»

«Dudaklarınızın kıvrımı, aşk yaşını gösteriyor. Gamzeli bükümlerle olan aralarındaki kopmaz bağ, neşeli saatlerin sayısı oluyor. En azından, bir on yılın pişkin, kızarmış, kaşarlı böreği dışarıya döküllüp (âfiyet olsun) diyorlar...»

«Gelelim asıl sıkıntınıza. Son günlerdeki karamsarlığınızın ve yalnız kalmanızın nedenini şu küçük anketimize vereceğiniz evet-hayır cevapları ile bulmaya çalışalım:

1 — Size yiyecek gibi bakmasını arzu ettiğiniz gözle ayda bir olsun karşılaşır mısınız?

2 — Peşine takılıp gitmek istediğiniz göz, sizi görmediği zaman yüksek sesle küfür eder misiniz?

3 — Yolda yürürken, arkanızdan bir ses tuhaf şeyler söylüyorsa, dönüp güler misiniz?

4 — Alt kısmınıza bakan olmadığı halde yürümenizi değiştirip, kıvırmanızı artırır mısınız?

5 — Ayak ayak üstüne atarken bu anı bekleyen gözler her şeyi görsün deyip cömertlik eder misiniz?

6 — Bir kaçamak dâvet alırsanız (geç oldu ama, iyi oldu) der misiniz?»

«Bütün sorulara (evet) derseniz, bize gönderdiğiniz fotoğraf bu yıl değil, yirmi yıl önce çekilmiş demektir. O zaman, yirmi yıl önceki eksikleri bugün tamamlamak mümkün olmaz hamfendi. Hepsine (hayır) demişseniz, dengeniz hakikaten bozuktur ve kararsızlık hissi ve sosyal yaşantınızda her şeye hâkimdir. En iyisi orta yolu bulmak olmalıdır. Formül araştırılmakta olduğundan burada açıklayamadık, üzgünüz. Başarılı başarılar...»

* * *

«Fiyakam çok, kısmet yok» yazısı ile fotoğrafını gönderen Bay N. C. nin foto-falıdır:

«Ağzınızı, burnunuzu ve çenenizi kaplayan bıyıklarınızın beynelmilel ölçülerini aldırıp gazetelere ilân vermeniz yararınıza olur. En büyük fiyakanızın, kısmetlere rest çeken bir ip gibi suratınızda ağ kurması hakikaten tuhaf. Ne bıyıklarınızdan vazgeçebiliyorsunuz, ne de kısmet aramaktan...»

«Karıncayı ezmez görünen yaradılışınızın nişan ve rütbeleri sahte bir maske altında gizli, ortaya çıkamıyor. Sizi gören, bıyıklarınızdan kopan tellerle adam asabilir diye çekinecektir. Hele Mavi Sakal masalını bilen kültürlü bayanlar çok samimi tekliflerinizi korku ile karşılayabilirler. Öyle ya —sözümüz meclisten dışarı diyelim— her gün nice sapık dedikodular ve hasta uygulamalar duyuyoruz da sahipleri başıboş dolaşıyor diye kimse bıyığını kesmiyor. Olmaz... Kim olduğunuzu ispatlamak istiyorsanız, bıyık tutkunuzu tamamen ortadan kaldıramasanız bile, hiç olmazsa azıcık fedakârlık edin ve berberinize ölçülü talimat çekerekten bıyıklarınızı kısmete hazır hale getirin. Aksi halde, sizi kısmetsizlikten sakalınız bile kurtaramaz.»

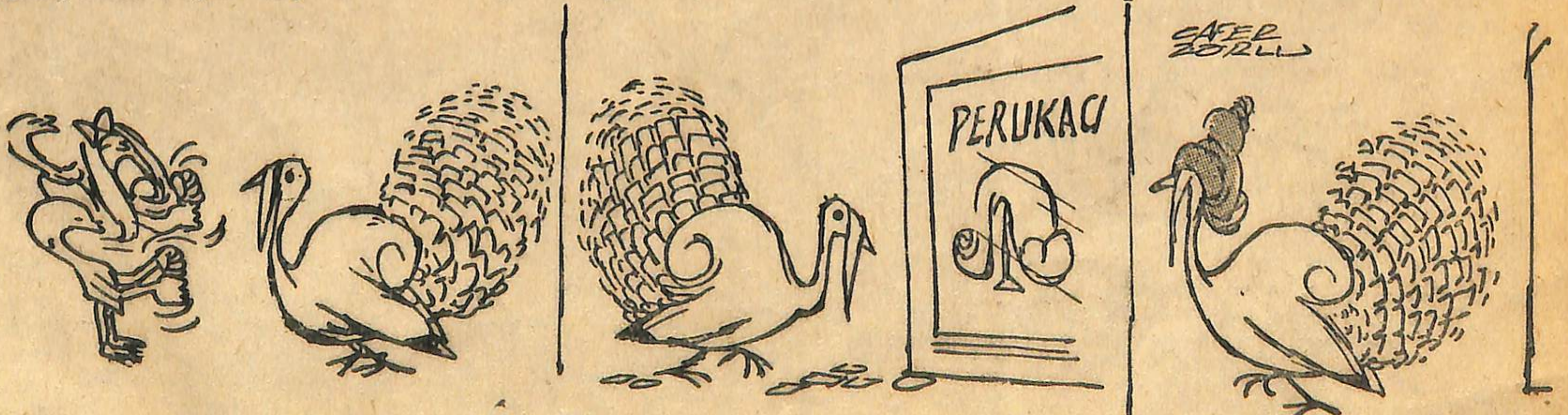
«Hem, bu denli fiyakalı olmak zihniyetini de kim taktı aklınıza? Pek âlâ saçlarınız uzun ve kaşlarınız da kara. Bir de bıyıkla daha da kararmakla toplumdan ve insanlıktan uzaklaşıp saklanmak istediğiniz yer neresidir? Yapmayın ve hayırlı kısmetinizi çiğnemeyin. Bir kutu ciklet postada. Bol bol balonlar ve bıyığınıza yapışmayan dilekler...»

* * *

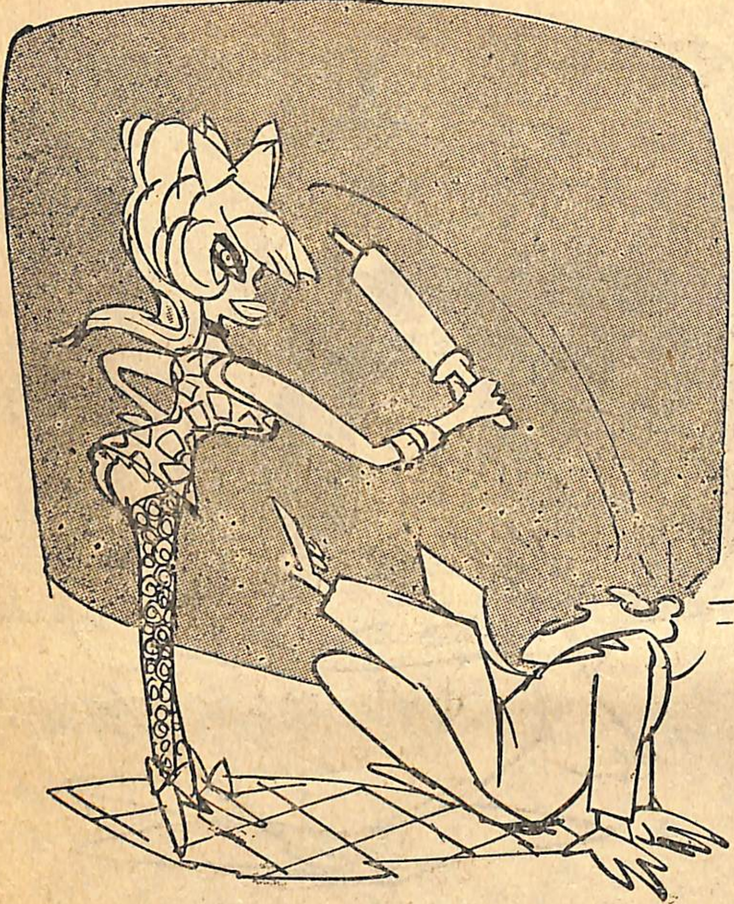
«YILAN KIVRIMI» rumuzu ile yazan bayan okurumuzun foto-boy falıdır:

«Çıplak boy fotoğrafınızın kafasını kesip göndermişsiniz. Doktora tezi çalışmalarına başlayalı iki yıl olmuşken, böyle zor bir durumda bırakılmayı geleceğimiz yönünden tehlikeli bulduğumuzu açıkça itiraf ederiz. (Bakın, bakın ve istediğiniz kadar sigara yakın) diyorsunuz. El, kol, ayak, bacak kıvrımları kıvırcık cinsi karışık ve neyin nerde olduğunu anlamak mümkün değil. Bu buluş, şayet yeni bir yogi bulmacası değil ise tebrikler. Hele (ara ara, bir noktayı tara) diye ipucu vermeniz birkaç saatimizi aldı, sonuç yine ümitsiz. Bir ek de biz yapmak zorunda kaldık. (Karavana bunun adı, sonra çıkmaz tadı). Çünkü, bulmak istediğimiz şey bir esasa dayanıyor mu, yoksa boşta mı duruyor? Sanırız bize göndereceğiniz başka fotoğraflarınızla durum açığa kavuşmuş olacaktır. Özel olarak istediğiniz bilgileri, özel olarak adresinize postaladık. Sürprizi severseniz, fotoğrafınızın eksik kısmını elinizle getirin, daha memnun oluruz. Merak dolu selâmlar.»

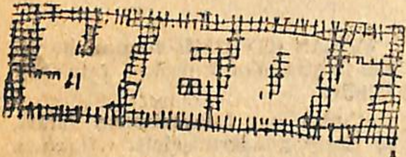
Nurettin TÜRKER

— Kabaramazsın kel Fatma,
Annen güzel, sen çirkin!..

— Ne o karıcığım, yılbaşını benim başımda mı geçiriyorsun?..

PAZARTESİ :

İşe devam

Yedi çocuklu kadının bir de üçüz doğurduğu kocasına müjdelenince, adamcağız, «Peki ben şimdi ne yapacağım?» diye başlamış dövünmeye.

Âdemoğlu dövünmekle sorunların çözümleneceğine inansa, silâhlanmayı bırakır, çoktan kırbaçlanmaya başlardı.

Olan olmuş, gelen gelmiş. Saç baş yolmanın sırası mı?

Ne yapacağınıza gelince: Daha bir kaç gün önce gazete sayfalarında boy gösteren «2 karısı, 18 çocuğu ve 7 torununu, çocuk zamlarıyla birlikte eline geçen 1800 lira aylıkla gül gibi geçindiriyor» başlıklı haberdeki aileyi kendinize örnek yaparsınız, nüfusu 27'ye çıkarmaya bakarsınız.

Amacınız «Gül gibi geçinip gitmek» değil mi?

SALI :

Yeni yıl müjdesi

Meclislerden çıkarılmasına çalışılan Karayolları Taşıma Kanununa göre taksiyi süren de, içine binen de vergi ödeyecekmiş.

Aman ne iyi, ne iyi...

Zaten vergi denen şeyin nasıl olduğunu bilmiyordu vatandaş.

Kendisinden türlü isimler altında 140 çeşit vergi alındığından akşam haberdar oldu, sabah yeni yıl müjdesini duydu!

ÇARŞAMBA :

Denesinler bakalım

Beş - on satırlık yazıya, tam bir sayfasını ayırmış gazete. Koca koca renkli fotoğrafları serpiştirmiş oraya buraya, atmış üstüne başlığı: «Sahte Peygamber milyoner oldu.»

Adı geçen Peygamber, 14 yaşlarındaki bir Hintli çocuk. Beş kıt'adaki müritlerinin sayısı, 15 milyondan fazla. Konuşmalarını, «Beni takip eden, Tanrının ışığını görür» diye tamamlıyormuş, törenden sonra kendini en lüks gece kulüplerine atıyormuş.

Bu çocuğun müritlerinden birkaç bin kişisi de sanırız bizde.

Işığı görmeye gidip, eğlence yerinden don gömlek çıkan az mı şehrimizde?

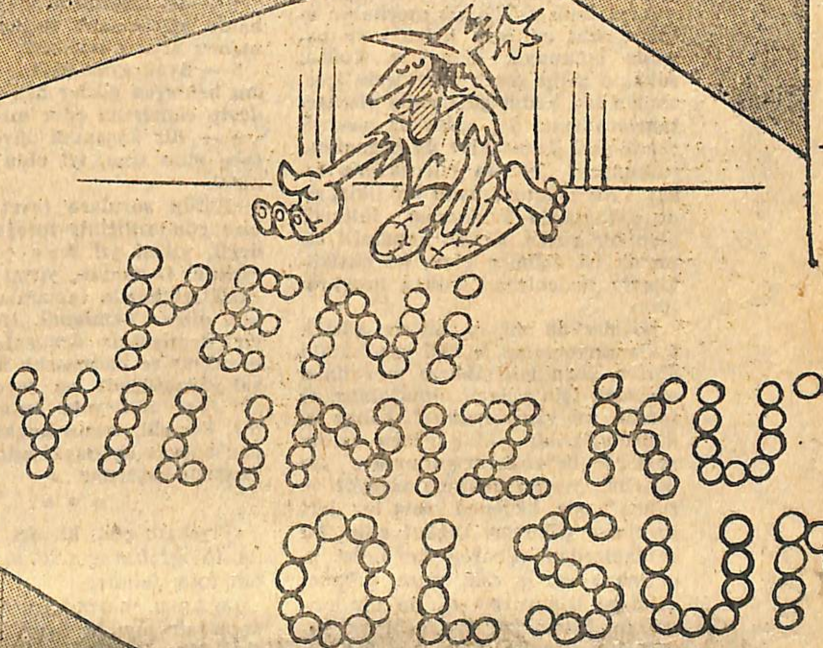
1973'e Gazel...

Dört gözle bekliyorum, sanki getirir diye,
Az refah... Biraz huzur... Zam ve kazık yerine...
Kasap'a insaf getir... Aşçı'ya az merhamet,
Bu sene yapmasınlar, zam dana ciğerine...
Masalara büyüteç koysun lokantacılar,
Kaç tanedir, sayalım, tabaktaki fasulye...
Sucuk, pastırma, peynir... Taze ekmekle yenir
En güzel rüyadır bu gariban gelirliye...
Elimdeki bozukluk geçmez oldu bir yerde,
Mini giyineceğim binmek için taksiye...
Küçük elli, büyük yüz... Parasız gir de öğren,
Tövbe dersin helâya az parayla girmeye...

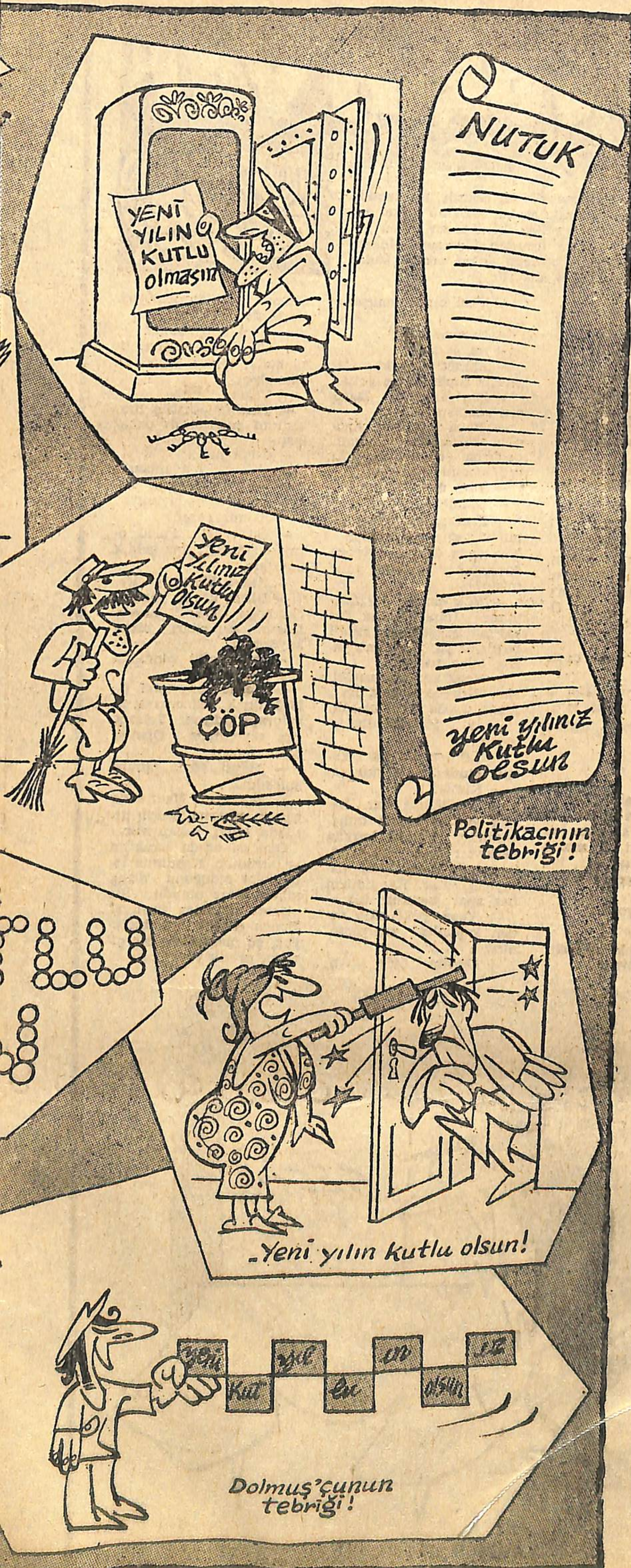
Yeni Yıl Tebrikleri

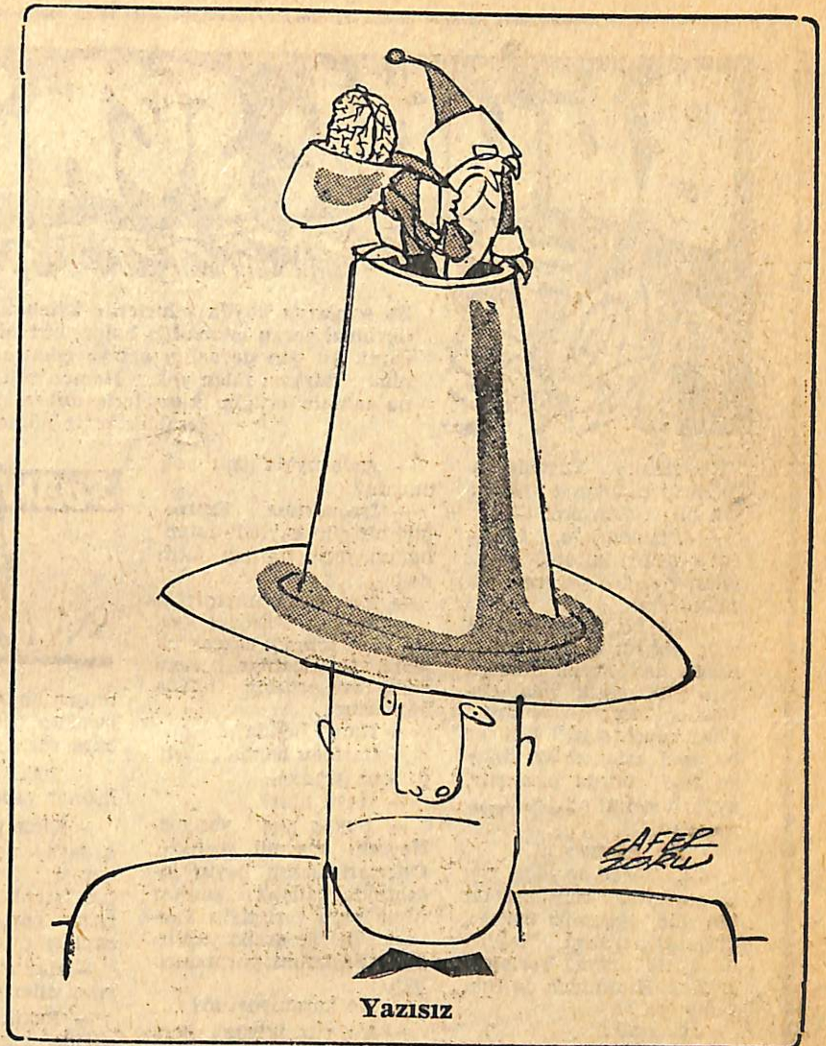
ZEKİ

Yazısız

PERŞEMBE :

Barış öyle gelir

Paris'te sürdürülen gizli barış görüşmelerinin anlaşmayla sonuçlandığının açıklanmasından hemen sonra verilen habere bakın:

ABD. uçakları, yanlışlıkla Güney Vietnam'lı 19 sivili daha öldürdü.

Ölüm acıdır acı olmasına ama, barış için de ille gerekli galiba.

Merakımız, gerçek barışın gelmesi için Vietnam'da acaba kaç canlı kaldı daha?

CUMA :

Rakamlara bakılırsa...

1971'den bu yana 2662 öğretmenin istifa ettiğini; 848 öğretmenin de çeşitli cezalara çarptırıldığını söyleyen Millî Eğitim Bakanı Özbek, düşüncelerini şu dört sözcükte toplamış: «Eğitimde sürekli reform olmaz.»

Nedeni, açıklanan rakamlardan belli: Zira bu gidişle öğretmen durmaz!

CUMARTESİ :

Endişelenmeyiniz efendim

63 işçinin tavuk suyu çorbadan, 53 köylünün de ilâçtan zehirlendiğini okurken, Sağlık ve Çalışma Bakanlarının da bulundukları bir açık oturumda varılan ortak sonuç gözümüze ilişti: «Türkiye'deki nüfus artışı, endişe vericidir.»

Hani konuya pek aklımız ermez ama, bize sorulursa endişelenecek bir şey yok deriz.

Nüfus umulmadık bir hızla mı çoğaldı?

Kimimiz ilâç alır, kimimiz tavuk suyu çorba içeriz!

Ve şıp diye istenilen rakama ineriz.

PAZAR :

Kapışıldı bile

CHP'den birtakım kopmalar oldu ya?

Kelepir kollayan bazı açıkgözler yüksek tirajlı gazetelere dayanmışlar ilânı: «Parti malı alınır.»

Ohoo, mal mı kaldı elde?

Kimi daha günübirliğine soluğu rakip partilerde aldı, kimi fiyatı daha sonra biçilmek üzere prensip anlaşmasına vardı.

Diyeceğiz, sizin ilân biraz geç kaldı.

Vedat SAYGEL

...1973'e Gazel

Şantörlüğe özendim, bol bol kazanmak için,
O da verirmiş onbin, meğer bir elbiseye...
Elde mendil, ağlıyor; toptancı, tüccar, esnaf...
Zannedersin gidiyor kazançlar hep vergiye...
Herkesin bir umduğu, beklediği «Gotot» var,
Biz de gönül bağladık çoktan Yan Ödemeye...
Yetmişiki'de geldik bir Gayya Kuyusuna,
Bir tekmelik can kaldı tam içine düşmeye...
Bir seçim göreceksin... Bir Başkan seçeceksin...
Umutlar bağlanacak sonra Yetmişyedi'ye...
Kulağımız patlasın, varsın «Zam» davulundan,
Siyasî huzur getir... Bir paketçik hediye...

Fikret YILMAZ

Büyük şehire akın var

Bu sıralarda büyük şehirlerde kalabalığın çoğalması dikkati çekmiş, bu konuda fikrimizi soran çıkmadığı halde, sırf biz kendi merakımızdan hızlı bir anket yaparak bu işin de aslını ortaya çıkarmaya karar verdik... Yâni karar veren benim... Başkası falan yok... Hemen sokağa çıktım ve dışardan göç etmiş olduğunu tahmin ettiğim kimselerle ankete başladım... Yaptığım anket nereye kadar ferahlık verir bilmem ama anket ankettir...

Kendisinin Yugoslavya göçmeni olduğunu söyleyen biri... Sordum:

— Hüsmen aga, İstanbul'a neden geldin? Maksadın ne? Ne yapmak niyetindesin?...

— Te be, hükûmet be yağu çağırdı bizcağızları... Epten de tirene bindiğimiz gibi çıktık yola. Getirdiler bizi Sirkeci'ye... Çıktı kapçın ağızlı biri tee be dedi kızancıklar, ibâte ve iaşe burda bitmiştir, aydi bakalım duğru Çekmece'ye...

— Ne çekmecesi?...

— Çekmece be yağu. Uyle süylerler. Tam biz iki bin aile, çuğumuz berber, kimimiz peynirci... Hep'en de gittik uraya. Yerleştik 1957'de. Kimmimiz de Umraniye'ye...

— Sonra?...

— Ben attım kendimi beklemeden serbest hayata. Ünce Eyüp'te berberliğe başladım. Sunram aldım kavun karpuz başladım sergiciliğe... Allah yürü Hüsmen dedi. Ben yürüdüm. Sunra senden lâf çıkmaz, te be İstanbul'da açıkgözlük ettin mi su gibi para kazanırsın töbeler olsun...

— Vergi veriyor musun?

— Biz göçmenler vermeyiz fazla vergi be kapçın ağızlı...

— Birbirinizi tutar mısınız?

— Tutarız ya... Güçmen demek ne demek?...

— Bilmem.

— Te be sen bilmezsin de ben mi bilirim yağu...

* * *

Birinci anketimizi böylece savuşturduktan sonra Köprü'de balık tutanlara bakan, kasketli, perişan birine yaklaştım:

— Adın ne?...

— Sağa ne, ne soruyon?

— Yâni anket yapıyorum da...

— Benim kasketim var, get işine...

— Canım, şimdi burada işsiz güçsüz gördüm de seni...

— Niden işsiz olacağmışım. Bakıyom ya...

— Kime?...

— Denizden geçen motorlara, balık tutanlara, sonracıma gelen geçene ..

— Neyle geçiniyorsun?...

— Pırtıkal, ilimon, mandalina satıyom. Belediye arabamı denize düküverdi, yenisini yaptırana gadar yakit geçiriyom...

— İstanbul'a nerden geldin?...

— Taa uracıktan...

— Orası neresi?...

— Azdavay...

— Azdavay'da işin yok muydu?

— İreçperidik. Emme, biri bir gün kayfede İstanbul'un daşı toprağı altın dedi...

— Eee, altın mıymış?...

— He ya... İlk önce kazma inen toprağı eşecek oldum. Yakaladılar... Sonram hemşerilerle handa galırkene...

— Hangi handa?...

— Gariban handa... Aylığı otuz gayme...

— Nasıl olur?...

— Üçyüz gişi yatıyoz. Neysem sözümü gesme... Önceleri Salim beyin inşaatında çalıştık. Sonram biraz para biriktirip Tahtakale'de bir araba yaptırdım. Başladım portakalcılığa...

— Ne kazanıyorsun?

— Eh, yüz, ikiyüz... Sonram buraya bizim duduyu, Mehmed'i, Sülüman'ı getirdim. Gaziosmanpaşa'da bir de gecekondu yaptık.

— Aferin...

— He ya... Gızı Alamanya'ya gönderdim. Giçenler de tilevizyon da getirdi...

— Aferin...

— He ya... Şimcik bir inşaat yaptırıyom... Avcılar'da...

— Müteahhitliğe mi başlıyorsun?

— Üyle olacak. Cehti Karaman nasıl zengin olmuşsa ahdettim ben de olacağım. İstanbul'da çok para var...

— Peki Azdavay'a bir hizmet yaptın mı?...

— Kime yapayım beyim, Azdavay neresi İstanbul neresi... Sonram ben artık İstanbul'lu oldum. Oraları geri melmeket. İnsanları gaba...

— Haklısın... Sana başarılar dilerim...

— Eskik olma... Gel aşağıda bir gayfemi iç...

— Başka zaman... dedim yürüdüm...

* * *

Üçüncü olarak bir kadını seçmek için apartmanlardan birinin kapısını çaldım. Üstü başı allı morlu bir kapıcı karısı açtı. Beni küçümser bir gözle süzdü:

— Gimi arıyon?...

— Seni...

— Ağzını topla dümbük. Beni ne idecen?...

— Yâni biraz konuşacağım.

— Ne maksatla?...

— Anket için...

— Ahmet kayfede... Gapıcılar toplantısına getti.

— Sen varsın ya... Bana sen lâzımsın...

— Bana bak, ben Anadolu karısıyım. Gafanın ortasına destiyi vurdum mu zihnini şaşırtırım...

— Adın ne?

— Emine...

— Emine, bu apartmanın kapıcısı sen misin?

— Öyle olacak. Neden soruyon? Yoksam poiis misin?

— Yok canım, gazeteciyim... Hani Türkân Şoray'ın gazetelerde resmi basılıyor ya... İşte onu yazıp, falan fıstık...

— Heee, sen gazemetecisin... Körebe okuyoz biz... Bizim gız da artist olacak.

— İyi... Modern olmuşsunuz,..

— Tabii modereniz. Yazın Gumburgaz'a gideyoz.

— Kimle?...

— Yazlığımız var. Benim gocam kapıcı mütekaididir. Hemisi burada ne kadar apartıman vaısa, hepisinin gapıcılığını parayınan satar. Kendimizin beş apartımanımız var ..

— Yaaa, peki hâlâ neden kapıcılık yapıyorsunuz?

— Gocam öyle istiyo. Gamufle olayyormuşuz. Vergi de vermiyoz.

— Yâni zenginsiniz?

— Eh, ayda otuzbin lira kadar alıyoz. Fakat ge çinemiyoz.

— Yazık...

— Bonlife otuzbeş lira, sonram gutikler de pahalaştı...

— Gutik ne?...

— Çok cahil adamsın... Yâni esvap dükkânı... Bizim kız oradan giyinir.

— Aslınız nereli?

— Su şehri... Fakat orayı su bastığı için geldik buralara...

— Başka kimler geldi?

— Bizim köyün yarısından çoğu... Tekmil bu mahallenin gapıcıları bizim köydendir.

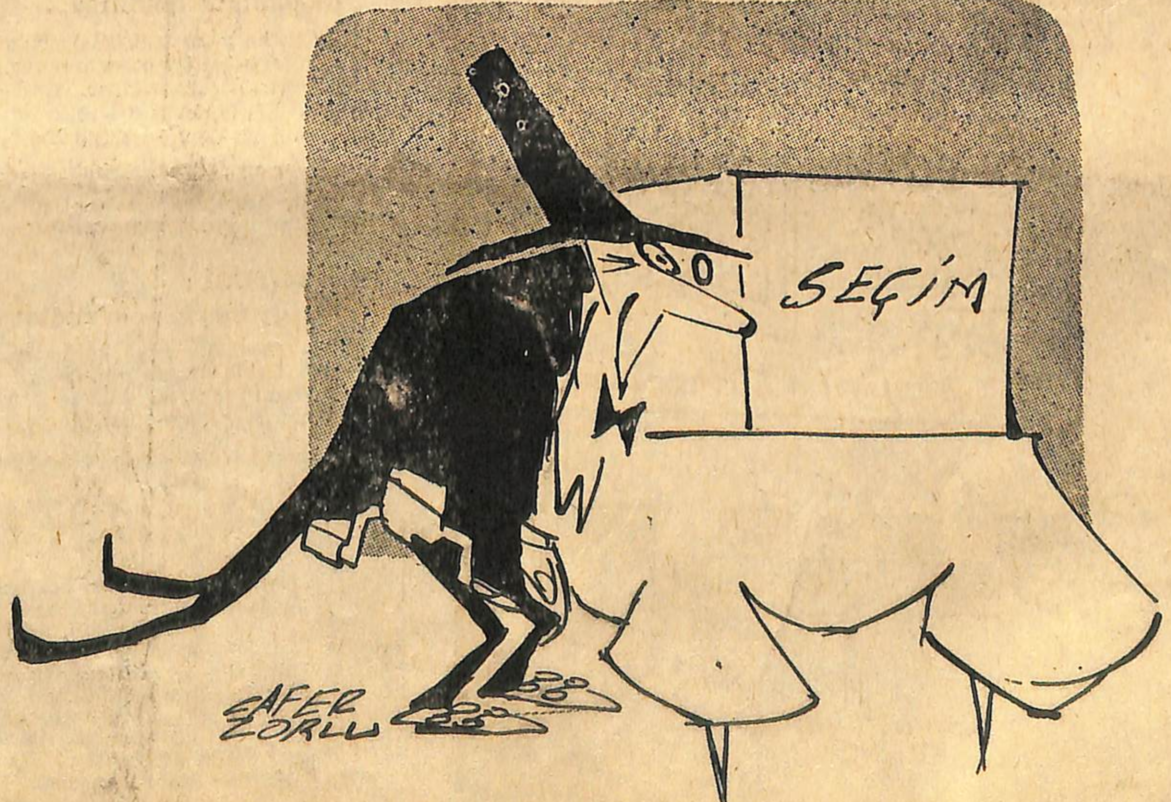
— İstanbullu olmuşsunuz demek...

— Herife bak, tabiî İstanbulluyık... Sinemaya, tiyatoraya gidiyoz... Televizyon seyrediyoz... Olanlar nasıl olmuş...

— Hepsi böyle olmuş, anlaşıldı...

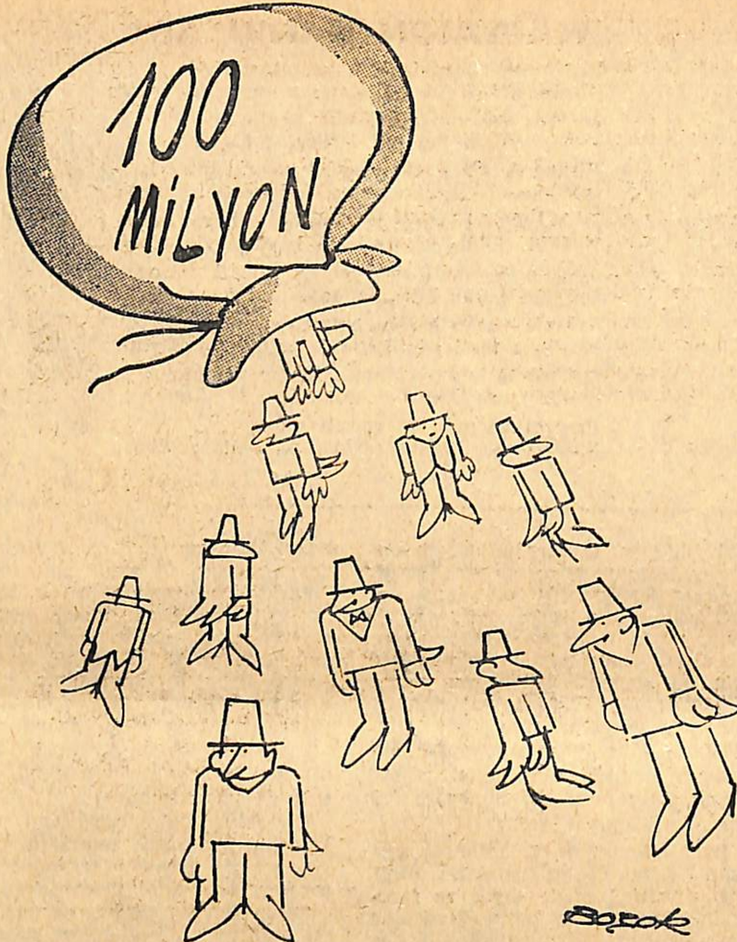
— Tabiî ya... Hadi fazla gafamı ağrıtma, ateşin üstünde istim kebap var...

Onu da orada bıraktım ve yürüdüm. Kendimin İstanbullu olduğunu düşününce biraz utandım. Siz olsanız utanmaz mısınız? Bunca senelik İstanbulluyuz, şu memlekete bir çivi mi çaktık yâni?...

RÖNTGENCİ!

Seçim için 100 milyon lira ayrıldı. — Gazeteler —

MİLYON YAĞMURU!

Meşhurları Yılbaşına Dâvet

Bir gececik boşversin, gösterişe, şa'şaaya
Bu şiir dâvet olsun Bayan Türkân Şoray'a,
Buyursun, Yılbaşında benim fakir saraya
Başbaşa oturalım...
Perdeleri kapatıp, pişpirik oynayalım...

Umutluyum, gelecek; alçak gönüllü Müren,
«Şoför kardeşler» inden var bizim yolu bilen
Bu kasaba evinde, romantik bir serüven
Yaşamaya bakalım
Rakıları doldurup, kadeh tokuşturalım...

Gazinoda, sahnede geçmiştir kaç Yılbaşın...
Bu yıl da bize gelin, kimseye aldırmayın,
Bağdaş kurun köşeye, buyurun Emel Sayın,
Tüm alkışlardan uzak
Birkaç şarkı okuyun, içinizden koparak...

Seziyorum, yalnızken pek duygulu, içlisin
Göstermelik sevgiden... Sahte aşktan dertlisin
Oysa sen kestaneyi... Pişmaniyi seversin,
Yapalım bir gecelik,
Kaçıp kalabalıktan, geliver Fatma Girik...

Bırak artık Roma'yı... Unut şu Avrupa'yı,
Ne olur kazanmasan bir gece de parayı?...
Sabaha dek çekelim, elele köy halayı,
Sonra birkaç aranjman
Dökülsün dudağından, lûtfet be Ajda Pekkan...

Selâm, Fikret Hakan'a, selâm Tarık Akan'a...
Alışık'a, Cüneyt'e... Güney'e ve Okan'a...
Filiz'e, Nebahat'a... Koçyiğit'e, Nazan'a
Tümüne vekil diye
Geceme sürpriz olsun, yalnız gelsin Behiye...

Söz verdiler meşhurlar, hep bana gelecekler
Küçük, fakir soframda gülüp eğlenecekler...
Belki de neşelenip dansöz isteyecekler,
Gelmek için ver bir «söz»
İnce bir tül, bir çift zil... Alarak gel, Gamze Öz...

Dâvetime gelecek çok meşhur var, yıldız var...
Futbolcuyu istemem çünkü odalar çok dar...
Korkarım bu dâveti siyasîler de duyar
Birçok nutuk atılır,
Pişmiş aşa soğuk su, işte böyle katılır...

Kendimi hiç aldatmam, sevgili okurlarım,
İnanın Yılbaşını Meşhurlarla kutlarım...
Kendileri yoksa da, hazır kartpostallarım,
Yanıma alacağım
Sabaha dek hepsinden plâklar çalacağım...

Fikret YILMAZ

YUSUF ZİYA ORTAÇ
1972 - 1973 Armağanı Yarışması

Akbaba 51 yaşında. 51 yıl demek en azından Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yaşı demektir.

«29 Ekim 1923» Akbaba'nın sayfalarında kayıtlıdır. Akbaba, Cumhuriyetin altın devrini yaşamıştır. Cumhuriyet tarihinin bütün olayları, satır satır, çizgi çizgi Akbaba'dadır.

İşte böylesine mutlu bir yıldönümünde —artık gelenekleşmiş bulunan— «Yusuf Ziya Ortaç Armağanı» nı düzenlerken yarışma konusu elbette «Cumhuriyetin 50. yılı» olacaktı. Biz de öyle yaptık.

Elli yıllık Akbaba'nın ilk okuyucu kuşağından bugünkü en genç okuyucu kuşağına kadar herkes bilir ki bu derginin kurucusu ve yaşatıcısı olan Ortaç, en imanlı bir şekilde daima cumhuriyetin övücüsü, savunucusu olmuştur. Bundan dolayı bu yılın yarışmasının temelini de bu inanış, bu övgü, bu savunuş teşkil edecektir. Yarışmaya katılacak okuyuculardan istediğimiz bu anlayıştır. Yarışmacılar bu anlayışı eserlerine bayrak yapacaklardır. Atatürk'ün, gençliğe «Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda mevcuttur.» deyişini kim hatırlamaz; biz buna küçük bir benzetme yaparak «yarışmacıların ilham alacakları kaynaklar elli yıllık Akbaba sayfalarında ve Ortaç imzalı her yazıda buram buram tütmektedir.» diyeceğiz.

Sanırız bu söz, yarışmacıların eserlerini hazırlarlarken neleri gözönünde tutacakları hususunda yeterli bir aydınlatmadır.

Şair misiniz? Elli yıllık cumhuriyet üzerine coşup taşan duygularınızı mısra mısra dile getiriniz; hattâ ellinci yıla yakışacak bir marş güftesi düzenleyiniz.

Karikatürcü müsünüz, elli yıllık cumhuriyeti en güzel ve güçlü çizgilendiren ürünler çiziniz.

Hikâye, fıkra, makale yazmak mı elinizden geliyor? Hiç durmadan bu türlerden birinde elli yılın cumhuriyetine eğiliniz.

Hicivci misiniz? Cumhuriyeti anlamayanlara, bağnazlara, çarpık niyetlilere, karamsar ve kötümserlere —ama Ortaç'ın temiz ve nezih havasından ayrılmayarak— veryansın ediniz.

YUSUF ZİYA ORTAÇ ARMAĞANI
1972 — 1973 YARIŞMASI

Bu yılki yarışma konumuz: «CUMHURİYETİN 50. YILI» olup üç daldadır:
1 — Şiir 2 — Karikatür 3 — Nesir (Hikâye, fıkra, makale)
ODÜLLER: Her dalın birincilerine ayrı ayrı «2000 T.L.» ödül verilecektir.

YARIŞMA KURALLARI :

1 — Yazılar, daktiloyla kâğıdın bir yüzüne yazılmalı, karikatürler çini mürekkebiyle çizilmelidir.

2 — Zarfların üstüne «Yusuf Ziya Ortaç Armağanı» ibaresi konmalıdır.

3 — Eserler, daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış olmalıdır.

4 — Yarışmacı, dilediği sayıda eserle katılmakta serbesttir.

5 — Şiir ve nesir dalında yarışmaya katılan eserler üçer kopya olmalıdır.

6 — Yarışma, usta - amatör ayırmaksızın herkese açıktır. Yarışmacılar kimliklerini gizli tutup yarışmaya takma adla da katılabileceklerdir. Kimlik zarfları ancak eser derece aldığı takdirde açılacaktır.

7 — Yarışmacıların, eserlerini en geç 1 Şubat 1972 tarihinde elimize geçecek şekilde postalaması ya da getirip teslim etmesi gerekmektedir.

ADRESİMİZ : AKBABA Dergisi, Klodfarer Cad. No: 8 - 10
Divanyolu — İSTANBUL

Hepinize başarılar dileriz değerli okurlar.

MECLİS TAKVİMİ!

Meşhurları Yılbaşına Dâvet

Bir gececik boşversin, gösterişe, şa'şaaya
Bu şiir dâvet olsun Bayan Türkân Şoray'a,
Buyursun, Yılbaşında benim fakir saraya
Başbaşa oturalım...
Perdeleri kapatıp, pişpirik oynayalım...

Umutluyum, gelecek; alçak gönüllü Müren,
«Şoför kardeşler» inden var bizim yolu bilen
Bu kasaba evinde, romantik bir serüven
Yaşamaya bakalım
Rakıları doldurup, kadeh tokuşturalım...

Gazinoda, sahnede geçmiştir kaç Yılbaşın...
Bu yıl da bize gelin, kimseye aldırmayın,
Bağdaş kurun köşeye, buyurun Emel Sayın,
Tüm alkışlardan uzak
Birkaç şarkı okuyun, içinizden koparak...

Seziyorum, yalnızken pek duygulu, içlisin
Göstermelik sevgiden... Sahte aşktan dertlisin
Oysa sen kestaneyi... Pişmaniyi seversin,
Yapalım bir gecelik,
Kaçıp kalabalıktan, geliver Fatma Girik...

Bırak artık Roma'yı... Unut şu Avrupa'yı,
Ne olur kazanmasan bir gece de parayı?...
Sabaha dek çekelim, elele köy halayı,
Sonra birkaç aranjman
Dökülsün dudağından, lûtfet be Ajda Pekkan...

Selâm, Fikret Hakan'a, selâm Tarık Akan'a...
Alışık'a, Cüneyt'e... Güney'e ve Okan'a...
Filiz'e, Nebahat'a... Koçyiğit'e, Nazan'a
Tümüne vekil diye
Geceme sürpriz olsun, yalnız gelsin Behiye...

Söz verdiler meşhurlar, hep bana gelecekler
Küçük, fakir soframda gülüp eğlenecekler...
Belki de neşelenip dansöz isteyecekler,
Gelmek için ver bir «söz»
İnce bir tül, bir çift zil... Alarak gel, Gamze Öz...

Dâvetime gelecek çok meşhur var, yıldız var...
Futbolcuyu istemem çünkü odalar çok dar...
Korkarım bu dâveti siyasîler de duyar
Birçok nutuk atılır,
Pişmiş aşa soğuk su, işte böyle katılır...

Kendimi hiç aldatmam, sevgili okurlarım,
İnanın Yılbaşını Meşhurlarla kutlarım...
Kendileri yoksa da, hazır kartpostallarım,
Yanıma alacağım
Sabaha dek hepsinden plâklar çalacağım...

Fikret YILMAZ

Fotoğraf

Erhan TIĞLI

«Dört kişi parkta çektirmişiz,
Ben, Oktay, Orhan, bir de Şinasi
Anlaşılan sonu bahar
Kimimiz paltolu, kimimiz ceketli
Yaprak arkamızdaki ağaçlar..
Henüz babası ölmemiş Oktay'ın,
Ben bıyıksızım,
Orhan, Süleyman efendiyi
tanımamış.

* * *

Lâkin ben hiç böyle mahzun
olmadım.
Ölümü hatırlatan ne var bu
resimde?
Halbuki hayattayız hepimiz.»

MELİH CEVDET ANDAY

İŞTE bak, şu koyu ceketli bizim Kıl Oktay. Nasıl da cakalı bakmış objektife değil mi?!. Hep böyledir kerata. Her zaman, böyle fotoğraf için poz veriyormuş gibi bakar insanlara, özellikle kızlara. Artistliğe meraklıdır biraz. Ama poz kesmekle artist olunacak sanır. Hele onu seyrettiği bir kovboy filminden çıktıktan hemen sonra seyredin, patlarsınız gülmekten. Yakalarını kaldırmıştır, iki eli yanlarda; yan bakanlara tabancalarını çekmeye hazırdır. Kendini, filmde seyrettiği şerifin yerine koymaktadır o anda. Kendisine şöyle bir bakanlardan bile şüphelenir, haydutların adamlarından sanır!

Kıl gibi ince, uzun olduğu için «Kıl» ünvanı (!) verilmiştir kendisine. Ama kıl olduğuna bakmaz, onunla bununla itişip kakışır, eşek şakası yapar! Futbol oynamaya da merakı vardır. Maçta «püf» desen yıkılacak sanırsın ama epeyce dayanıklıdır. İyi zıplar, hava toplarını armut gibi toplar. Hırslıdır. Karşısındaki oyuncu kendisini çalımlamaya görsün, hemen topu alıncaya kadar koşar arkasından, kene gibi yapışır ensesine, alacaklı örneği, bırakmaz bir türlü peşini, ya favul yaparak ya pozisyonunu bozarak görür işini.

Adaşı Oktay Rıfat'ı hiç tanımaz, bir tek şiirini okumamıştır. Şiirle pek başı hoş değildir. Şiiri şairlerin, ya edebiyat derslerinde öğrencilere zorluk çıksın ya da kalb gurultuları herkesçe bilinsin diye yazdıklarına inanır ama gene de güzel top oynayan bir futbolcudan söz ederken: «Şiir gibi oynuyor yahu!» demekten kendini alamazdı.

Okul durumuna gelince... Şiir sevmediğinden ve adaşı Oktay Rıfat'ı tanımadığından anlaşıldığı gibi edebiyat derslerini pek sevmez, gerekçe olarak «hafızlıktan» hoşlanmadığını gösterirdi. Ama Fen dersleri de pek öyle ahım şahım değildi, sadece bir beşçik koparabilecek güçteydi. Yabancı dil dersiyle de arası iyi değildir, not almak derdi ve turist kızlarla konuşup tanışmak, âşıkdaşlık yapmak hevesi olmasa hiç ilgi göstermeyecektir bu derse... Ne resimde ne de müzikte yeteneği vardır. «Aranjmanlar çok hoşuma gidiyor valla» der, boru gibi sesiyle söylemeye çalışır ama hiç beceremez. Fakaat, düğünlerde, balolarda bir numaralı müziksever kesilir, hele orkestra ye ye müziği çalmaya başlayınca yerinde duramaz olur, hemen piste fırlar, vücudunu eğip bükerek başlar dansa!...

Resim konusunda müzikte olduğu gibi hiçbir eylemini (!) görmedim. Güzel kızlara «tablo gibi» dediğini duydum sadece.

Bu fotoğrafı çektirdiğimizde parktaydık. Oturup gırgır geçerken, muhabir Kerim geçti yanımızdan. «Al bir pozumuzu» diye bağırdı Oktay. Çağırdı, aslında muhabir falan olmayıp kendisine bu süsü veren Kerim'i. Saçımızı başımızı düzelttik. «Çekiyorum» dedi Kerim, arkamdan başıma elinizle boynuz yapmayın, bozulurum ha!» dedikten sonra Oktay, «Çek» dedi, çekti Kerim...

Ya Oktay'ın yanındaki Espri Orhan'a ne buyrulur? Şuraya bak, nasıl esprisel durmuş! Espri yapmaya meraklı olduğu için «Espri, lâkabı verilmiştir ona. Espri uğruna girmediği kalıp kalmaz, sağda solda okuduğu, işittiği esprileri kendi başından geçmiş gibi anlatır, her esprisine gülünmesini ister. Biz onun bu huyunu bildiğimiz için en gülünecek esprisine bile gülmez, niye gülmediğimizi sorduğunda «Her anlattığına gülmek zorunda mıyız yahu, ne var bunda gülecek? Gıdıkla da gülelim bâri» der, ya da «Bunu ben daha önce başka bir yerde okumuştum» diyerek onu fitil ederdik!

Orhan en çok mizah dergilerini, mizah, hikâye ve romanlarını okur. Pek tabiî, hep komik tiyatro ve filmlere gider. Adaşı Orhan Veli'ye onun espritüel şiirlerine dolayısiyle hayrandır. Kendi soyadı olan «Tanık» la Orhan Veli'nin soyadı olan «Kanık» arasında bir benzerlik, hattâ akrabalık görür. Bu yüzden meramını daha espritüel ifade etmek için onun mısralarını zikreder sık sık.

Sözgelişi, parasızlığını «Cep delik, cepken delik, kevgire döndük be kardeşlik» diye dile getirir. Sık sık «Neler neler yapmadık şu vatan için...» diye mırıldanır.

Okul durumuna gelince. Zor zor bitirmiştir liseyi, yerleşmiştir bir memuriyete. Yuvarlanıp gidiyor işte!

Orhan'ın yanındaki Şinasi'dir. Ufak boyuna, çelimsizliğine bakmayın, yaşı hepimizden büyüktür. Bir bankada çalışıyordu bu fotoğraf çekildiği yıl. Ama gözü dışardaydı! Almanya'ya gitmek istiyordu. Bizim aramıza arada sırada katılırdı. Çekingen, fazla konuşmaktan hoşlanmayan biriydi. Sarı benizli, hastalıklı bir yüzü vardır, halinde daima bir mahzunluk göze çarpar. İyi giyinmez, derbederdir. Daha sonra ortadan kayboldu, başka yere tâyin olmuş, orada evlenmiş dediler. Ben, kendisiyle pek samimi olmadığım için bu söylenti doğru mu yanlış mı bilmiyorum. Sadece kimseye ne yararı ne de zararı olan silik bir kişi olarak hatırlıyorum kendisini. Bu fotoğraf çekildiğinde yanımızda bulunması bir rastlantı. Olmayabilirdi de.

Bana gelince. Adım Melih'tir. «Babalık Melih» derler bana. Bu fotoğrafı çektirdiğimizde **bıyık ve favori** bırakmamıştım daha. Nedenine gelince, liseyi bitirmemiştim henüz, tek dersten takıntım vardı. Fotoğrafın arkasına tarih atmamışım. Ama arkamızdan görünen ağaçlara bakılırsa ilkbahar ayında olduğumuz anlaşılır. Buna rağmen bu fotoğrafa ne zaman baksam, bir üzüntü kaplar benliğimi. Bunun nedeni; resimdeki gençliğimizin artık kalmadığından mı, yoksa ne zaman bu resme baksam, bir gün bu resim gibi sararıp solacağımızı düşünerek ölümü hatırladığımdan mı bilmem... Belki de, hepimiz başka başka yerlere gidip bir daha böyle bir araya gelemediğimiz için üzülüyorumdur.

Şimdi, şöyle bir düşünüyorum da kendi kendime gülüyorum. Hey gidi hey, ne günlerdi onlar be!

Parkta konuşmadık ve halletmedik iş (!) bırakmaz, komşu masaların da ilgisini çekerdik zaman zaman. Adaşım Melih Cevdet Anday'ı, şiirleriyle, pek tanımazdım o zamanlar sadece bir iki şiiri gözüme çarpmıştı. Ama şiir, hikâye falan yazardım. Eskiden bu yazdıklarımı bir şey sanırdım. Oysa şimdi hepsine de gülüyorum.

Bir de sevdiğim, sevdiğimi sandığım bir kız vardı sanırsam. Onun yüzündendi şairliğim. Ama onu bir mühendisle evlendirivermişlerdi.

Zaten fen derslerini sevmez, her yıl onlardan bütünlemeye kalır dururdum ya, bu olaydan sonra büsbütün sevmez olmuştum.

Gûya, şiirlerimle büyük, ünlü bir şair olup vefasız sevgilimi pişman edecektim; «Keşke onunla evlenseydim» diye... Ünlü şair olmak için aşkın yetmediğini ve de bir kadının gözüne girebilmek, herkesçe tanınan bir ünlü kişi olabilmek için nefesi açlıktan kokan bir şair değil, artist, futbolcu, ses sanatkârı gibi bir şey olmak gerektiğini çoook sonradan anladım. Yaa!...

Bir küçük fotoğraf parçası insana neler de yansıtıyor be!...

Erhan TIĞLI

HAFTANIN ŞARKILARI

* Elveda meyhaneci artık kalamıyorum
Gözünden düştük patronun avans alamıyorum.

* Perişan saçların gönlümün ağıdır
Üzüm yetişmeyen bağ ayakkabı bağıdır.

* Birkaç damla gözyaşı aşkın yemini midir?
Beklenen reformlar yoksa bir teselli midir?

* İnan inan ki kimse beni senin gibi yakmadı
Vallahi, billâhi kimse bana böyle kazık atmadı.

* Açmam açamam söyleyemem çünkü derindir
Geçelim yatak odasına orası daha serindir.

* Aşkınla yanan kalbim ıstırabım, elemim
Kurbağa testi yaptırdım üç aylık hâmileyim.

* Gel gitme kadın ruhumu hicranına yakma
Öldür beni, inlet beni Maliye'ye bırakma.

* Pınarın başında su verdin içtim
Son yağmurda Aksaray'dan sandalla geçtim.

İsmet ÇELİK

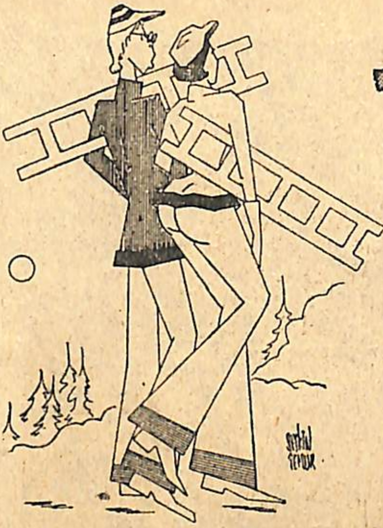
Kirli hava bütün dünyayı tehdit ediyor. — Gazeteler —

— Temizini nereden bulayım?.. Hava parası veriyorum, elbet kirli olacak!..

baş, diş, migren
ağrıları ile
hanımların
muayyen zaman
sancılarında
GÜNDE 2-6 TABLET
ALGO
LOKMAN
(Ajans Tek: 72/351 — 218)

Sizin için

— Merdiven kayaklarımızla Uludağ'da büyük sükse yapacağız sevgilim!..

(Seçkin TAMER)
Bahçelievler/ANKARA

NE OLACAKMIŞ?

Bir gün amcamların evine gittiğimde beni kapıda karşılayan amcamın oğlu Zihni:

— Cengiz âbi, ben ne olacağım biliyor musun? diye sordu.

Ben hemen cevabını verdim:

— Doktor?

— Hayır.

— Mühendis?

— Hayır.

Artık dayanamayıp sordum:

— Pekâlâ, söyle bakalım ne olacaksın?

— Onbeş gün sonra sünnet olacağım... demez mi?!.

Cengizhan ERYURT
Gazipaşa Mah. 551 Sok. Bağlar Karakolu yanı 1154/5 — ADANA

BÜYÜK SÖZLER

Hakkımı isterim!... — Hakkı'nın karısı —

Erkeklerin kalbi otobüse benzer: Birini indirir, diğerini bindirir. — İ.E.T.T. —

Kahrolsun mini! Yaşasın maksi!.. — Terzileri Koruma Cemiyeti —

Yorganını ayağına göre uzat. — Yatak - İş Sendikası —

Yaşamak için yemeli, yemek için yaşamalı. — Gıda - İş Sendikası —

ESAT KURNAZ
İ. Ü. Edebiyat Fakültesi — Kiçir köyü SİMAV

SENDEN ÖĞRENDİM

Senden öğrendim
Vergi vermemeyi

Senden öğrendim
Komşularda,
Politika yapmayı.
Senden öğrendim
İktisat etmeyi.

Ama tek şey öğretmemiştin,
Alacaklı savması
Onu da kendim öğrendim.

ATTİLÂ KANBİR
Işıklar Cad. Derehan No: 13
ANKARA

ALİ DAYI VE AYI!

Köyümüzde çok sevilen saf, şakacı bir adam olan Ali dayı, yaz aylarında yaylâ yaylâ dolaşan köy halkı ile birlikte dolaşmaktansa köyde kalmayı tercih eder, evine, ekinlerine bakardı. Ayrıca Ali dayının meşhur bir ceviz ağacı vardı köyde. Ceviz mevsimi geldiğinde bu ceviz ağacının etrafında pervane gibi dönerdi. Onun en çok korktuğu şey ayı'lardı. Zira ceviz mevsiminde ortalığı boş bulan ayılar köye kadar iner bilhassa cevizlere tırmanır, onları kırar yerlerdi.

Cevizin olgunlaştığı bir yaz akşamında Ali dayı cevizinin altına oturmuş etrafı dinliyordu. Hava berrak ve sâkindi. Mehtap bütün güzelliği ile köyü sarmıştı. Ali dayı bu sessizlikten sıkılarak etrafı daha iyi seyretmek düşüncesiyle ceviz ağacına çıkar ve bir dala oturarak etrafı seyre koyulur. Kısa bir zaman sonra bir hışırtı duyan Ali dayı aşağı doğru baktığında bir de ne görsün... Kocaman bir ayı ağaca tırmanmakta... Rengi döndü Ali dayının... Nefesi kesildi... Kurudu kaldı...

Ayı ağır ağır yukarı doğru çıktı ve tam Ali dayının oturduğu dalın karşısındaki dala konarak başladı iri pençeleriyle cevizleri kırıp kırıp yemeye... Mesafe o kadar azdı ki Ali dayı nefes almakta güçlük çekiyordu. Bir taraftan da dikkatle ayıyı izliyordu. Ayının kendisini sezmediğini anlayınca biraz rahatlayan Ali dayı, ayıya bir şey yapamamanın üzüntüsü içinde iken gayet rahatlıkla cevizleri yiyen ayının keyfine de diyecek yoktu.

Bir ara hızlanan rüzgârın tesiriyle yapraklar ışığa mâni olunca, ayı kırdığı cevizi yaprakların gölgesinden öteye uzatıp ışığa tutunca iri pençesi Ali dayının tam ağzı hizasına gelmişti. Bunun kendisine bir ikram olduğunu safça düşünen Ali dayı heyecanlanarak sert bir sesle:

— Ben yemem!... demesiyle ayının paldır küldür daldan düşüp yere çakılması bir oldu.

Sessiz sâkin ve çıt çıkmayan gecede âniden kulağının dibinde patlayan Ali dayının sesiyle, ayıcık düşüp ölmüştü.

Göksel BAYHAN
Türkoğlu Sokağı No: 44/B — VAN

— Siz üç yıl önce sergideki eserlerimi tenkid eden ressam değil misiniz?..

(Mustafa BİLGİN)
Lâle Sok. No: 8/3 — Pendik/İST.

EVCİL ERKEK

Bizim evde, her akşam yemeği eniştem yapardı. Üstelik sofrayı da o kurar ve kaldırırdı. Yine bir akşam eniştem sofrayı kurdu, yemekleri getirdi ve yemeye başladık. Yemek arasında ablam eniştemden bir bardak su istedi. Buna fena halde kızan eniştem dayanamıyarak ablama:

— Yahu, dedi, bu evde karı sen misin, yoksa ben miyim?... Sen mi benim karımsın, yoksa ben mi senin karınım?...

Tahir YÜKSEL
Sanat Enstitüsü No: 396 sınıf 6/A — GİRESUN

— Kusura bakma sevgilim, bu akşam uyumak istiyorum!...

(Tayfur ŞAPOLYO)
Askerlik Şb. Başkanlığı
Fethiye/MUĞLA

BİRİNİ ARIYORUM!

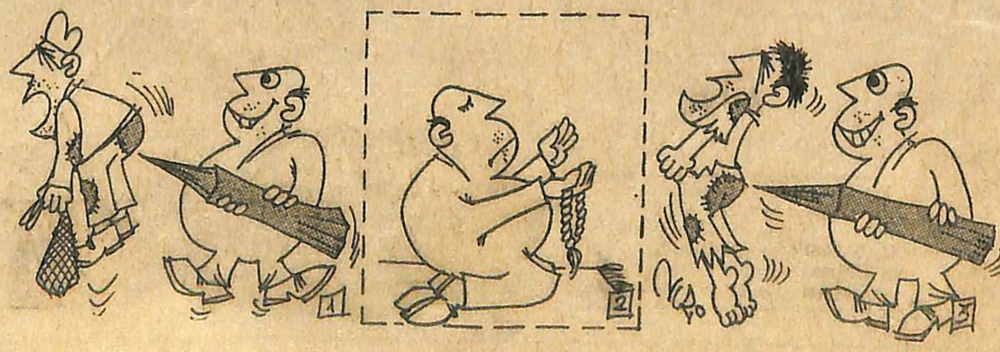
DİLİ: UZUN
ETEĞİ: KISA
KAFASI: BÜYÜK
BEYNİ: KÜÇÜK
KAŞI: KALIN
BELİ: İNCE
DUDAKLARI: TATLI
DİLİ: ACI
TAMAHI: FAZLA
İŞİ: AZ
ÇANTASI: BOŞ
KALBİ: DOLU
GÖRÜŞÜ: DAR
GÖĞSÜ: GENİŞ

Muhammed Ali NEGALI
Khiyabane Serlak Pirahani
Tebriz/İRAN

ŞARKILARIN DİLİ

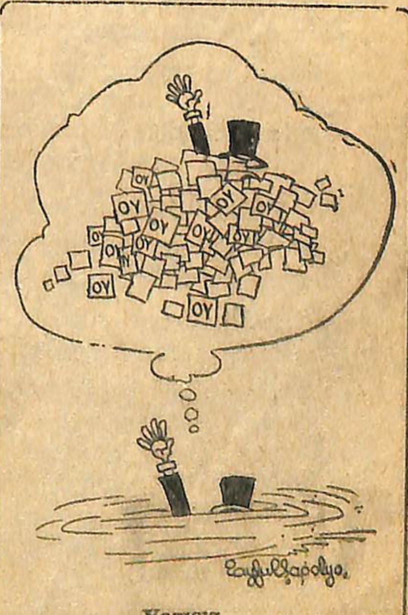
«Kırmızı gülü budarlar.» (ANAYASA)
«Kimdir bu kadın, saçları ak.» (REFORM)
«Kemer gibi belindeyim.» (ZAM)
«Kederden mi neden bilmem sararmış rengi ruhsarım. (HALK)
«Kırmızı gülün alı var, her gün ağla ahın yeri var.» (DARGELİRLİ)
«Parayla saadet olmaz.» (ZÜĞÜRT ÂŞIK)
«Şeytana uyduk bir kere.» (ÂDEM BABA)
«Bir ateşim yanarım külüm yok dumanım yok.» (PERSONEL KANUNU)
«Sensiz kalan gönlümde bil ki hayat virane.» (ET)

Mehmet AKPOLAT
Hükûmet Mey. Yapı Kredi Bankası yanı No: 24/A — KONYA.

Yazısız

(Nuri BİLGİN) — Pendik

Yazısız

Damat iktisatçı,
Uzun vadeli tutmuş planlarını.
Bir yuva kurmayı,
yuvasını
sağlam temeller üstüne oturtmayı
tasarlamış, inceden inceye hesaplamış...

Seçmeyi biliyor...

Mutluluğu nerede arayacağını,
nerede güvenlik bulacağını biliyor...

Biliyor yeni evlilerin
tasarruf yapması gerektiğini.

Örneğin, daha balayında
yolculuk malî bir yük olmasın istemiş.
İstemiş ki, sıfır kilometrede
bir Murat'la çıksınlar yola.
Diledikleri yerde
diledikleri kadar kalsınlar.
Özgür olsunlar.

Şimdi dünya evinin
mutluluğuna eriştiler.
Bir adım attılar güvenliğe,
tasarrufa doğru.
Murat'ın dünyasına giriyorlar.

TOFAŞ
Oto Ticaret A.Ş.
Murat 124'ün
Türkiye Genel Distribütörü

MURAT 124'ün Teknik Özellikleri

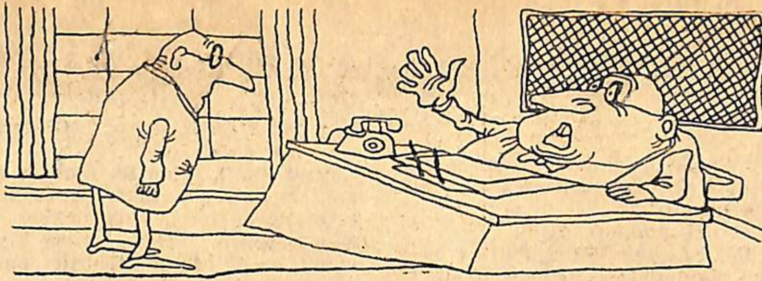
Tüm çelik monoblok gövde
65 beygirlik harika bir motor
Çift boğazlı karbüratör
Saatte 140 km.'den fazla sürat
Servofren tertibatı
Arka tekerlekler için özel fren regülatörü
2 devreli hidrolik dağıtım sistemi
4 tekerlekte disk fren
Her tekerlekte bağımsız süpansiyon
Lüks döşemeli, 5 büyük kişilik yer
Her yönde kesintisiz görüş alanı
2 devreli cam silecekleri
Kalorifer ve... Güçlü geri far.

Yurdun dört bir yanındaki TOFAŞ Bayileri, size Murat'ı bütün özellikleriyle tanıtmaktan, uygulanan ödeme kolaylıkları hakkında ayrıntılı bilgi vermekten memnunluk duyacaktır.

MURAT 124
"Hesaplı otomobil"

(Manajans : 3779 — 219)

GEREĞİNE GÖRE

Burhan ESEN

YAZI sanatının zirvesine çıksanız, kaleminizden mürekkep yerine kan damlasa bile resmi dairelerimizden birinde kâtiplik edemezsiniz.

«Tahrirat» yazmak; roman karalamak, makale döktürmek, şiir üflemek kadar kolay değildir çünkü.

Antentli kâğıtlı, resmî mühürlü, fiyakalı imzalı evrak öyle tanzim edilecek ki, ne denmek istendiğini onu yazandan gayrisi anlayamıyacak. Daha başka deyimi ile şifreden farksız bulunacak yazdıklarınız.

Bendeniz bir ara, bir dairenin yazı işleri müdürlüğünde bulunmuştum. Eğer o sandalyeye çökmemiş olsaydım kendimi fasulye gibi nimetten sayacak, kalemimden hikmetler damlıyor sanacaktım.

Döktürdüğüm ilk tahriratı, gece ilkokulu mezunu mukayyit Fettah efendi utana sıkıla, ezile büzüle, evrak kayıt defterinin «giden» bölümüne kaydedecek yerde, geri getirmişti:

— Beyim, şu tekit yazısına bak Allahaşkına. Yeni yetmelerin işi galiba. Herif evde, kahvede, sokakta nasıl konuşuyorsa öyle yazmış. Bu tahrirat yukarıya giderse rezil oluruz. Yazanı da, imza atanı da, parafe edeni de, zarfına koyup yapıştıranı da, evrakı kayıt edeni de alır taaa şarka sürgün ederler. Bununla da yetinmez, tezkiyelerimizie oynarlar. Sicillerimize kırmızı kalemle darp işareti düşürür, topumuzun iflâhını keserler. Bendeniz eski memurum beyefendi. Kayıt işlemini yapmadan önce evraka göz kuyruğu ile şöyle bakarım. Bu tedbirim sayesinde nice vartaları atlatmışımdır. Zatıâliniz gibi nice müdürleri de «ademi kifayet» damgası ile iptal edilerek, kızağa çekilmekten kurtarmışımdır.

Bu «yeni yetme» bendim.

Suçüstü yakalanmış yankesici pozu içinde konuşamıyor, kıpkırmızı hale gelmiş yüzümle sonucu bekliyordum. Gayrimeşru doğum yapmış analar gibi, kucağıma verilen piçe sahip çıkamıyordum:

— Sen onu yırt, dedim. Benim işim çok şimdi. Yenisini usulüne uygun olanı kaleme alıver.

Mukayyit Fettah çok kızgındı:

— Memurluk eskidendi, müdür bey. Yaşlılardan kaç kişi kaldık ki.. Biz de emekliye ayrılırsak, vallahilazim devlet çarkı dönmez. Şırrak diye duruverir. Uzun saçlılar devairi resmiyelerde görüleli her şeyin tadı tuzu kaçtı.

Elindeki dosyadan beş altı evrak çıkardı, önüme serdi:

— İşte marifetleri beyim, Her şeyin usulü, âdâbı, erkânı var. Yukardan gelen emirleri önce «bekleme» dosyasına koyardık biz eskiden. Evvelâ birinci tekit gelecek. O geleni eskisinin yanına iğneleyeceksin. Çok geçmeden ikinci tekit düşecektir masaya. Cevaba hazır ol demektir bu. Üçüncüsü de arz-ı endam eyleyince, kâtibe durmak yaraşmaz gayri. Önce eski harflerle müsvedde. Müsveddeyi temize çekeceksin. Müsveddenin temizini vereceksin daktiloya. Daktilonun müsveddesinde gerekli çıkmaları, hâmişleri, haşiyeleri yapacaksın. Aradan üç beş gün geçmiştir ama, iş sağlama bağlanmıştır. Bizde bir şef Ömer bey vardı. Zatınız gelmeden önce emekli oldu. Kulakları çınlasın, şöyle derdi:

— Tahrirat yazıldı, bitti değil mi? Hemen postalamak yok! At çekmecene, on gün beklet. Resmî yazı şarap gibidir. Eskidikçe tatlanır. Süre sonunda tekrar okuyunca yanlışlar daha iyi görünür. Bazı kelimelerin arapçaları, farsçaları o vakit akla gelir. İçinde lisan-ı şarkiye bulunmayan tahrirat tiritsiz yemek gibidir. Okuyana yavan gelir! Vallahi utanıyorum müdür bey. Müfettiş gelecek diye ödüm kopuyor. Zıpçıktı diplomalı memurlar geleli dosyalar fakirleşti. Teftişte:

— Bütün yıl uyudunuz mu? Dosyalar bomboş... demezler mi? Klâsörler dışı sizi, içi bendenizi yakar hale geldi. Hepsi bomboş. Biz eskiden muhasebe servisinden bir sandalyeyi bu odaya getirtmek için, odacıyı çağırmaz:

— Mahmut ağa, o sandalyeyi bu odaya getir! diyemezdik. Resmen yazardık. İskemle; yazışmalar, çizişmeler, tepişmeler bitince bir ay sonra gelirdi. Yine de bitmezdi iş. Yazı işleri servisinin demirbaş eşya defterine kaydolunabilmesi için rayiç konulması gerekliydi. Devlet malı bu, kolay mı? Saçı bitmedik yetimin hakkı var. Ha deyince değer konulmaz. Takdiri kıymet komisyonuna havale edilirdi. Komisyon üç ayda bir toplanır. Muamele tekemmül etmeden sandalyeyi...

Dayanamamıştım:

— Bırak şu kırık nesne muhasebe servisinde kalsın. Şu tahrirat işine dönelim hele... dedim.

— Lâfı buraya getireceğim zaten. Okuyayım da dinleyin lütfen. Bak ne diyor beyim: «Deponuzda eskimiş su hortumlarının gözden geçirilerek, sayısının acele olarak bildirilmesini rica...» Ulan türlü bahanelerle yıllar geçirip de avantadan diploma alan şaşkın... Hay dilini eşek arısı sokasıca... Şuna:

— «Deppoyunuzda fersudeleşmiş, köhneleşmiş hortumların bir komisyona tetkik ettirilerek miktarı safiyelerinin âcilen ve de tekide mahal bırakılmadan iş'arını...»

Resmî dil bilgimi göstermek için ilâve ettim:

— Rica ederim...

Fettah efendi yüzüme ters ters baktı:

— Olur mu müdür bey? Sonuna bir de: «Gereğine göre hareket edilmesini» ilâve edilmeden evrak çıkmaz bu daireden!

Orta okulu bitir, lisede dirsek çürüt. Üniversiteden çeşitli olaylara göğüs gere gere, gürültüye gitmeden çık. Hortumla ilgili bir tahriratı yazmak elinden gelmesin.

Okulların hiçbirinde adama «Gereğine göre hareket edilmesini» öğretmezler.

Deprem oldu da, halk sokakta mı kaldı?

Al eline kalemi. Arapça ile farsça karışımı bilmeceden farksız satırlar karala. Sonunda da:

— Gereğine göre hareket edilmesi, demeyi unutma.

Anadolu okul, yol, su mu istiyor? Ödenek, öğretmen yerine:

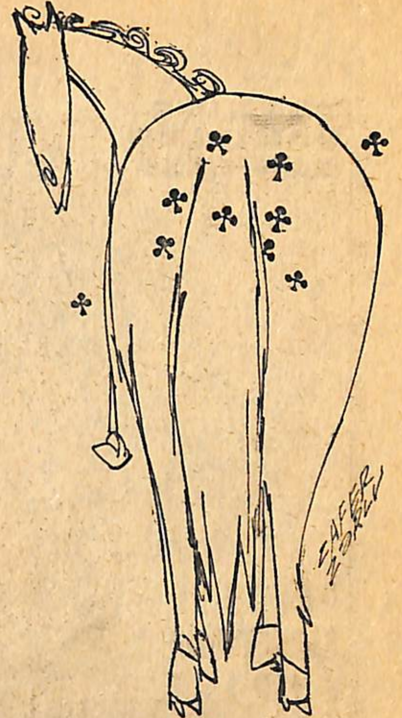
— Gereğine göre hareket edilmesi'ni yapıştır, ötesine karışma.

Resmî dairelerde işlerin yürümediğinden şikâyet edenler var üstelik.

Kim demiş onu?

Bütün muamelâtımız ol yerlerde... Gereğine göre... tıpış tıpış yürütülmektedir!

Burhan ESEN

Yazısız

Memurlara yan ödeme veriliyor. — Gazeteler —

HOVARDALIK!

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

REFAH VE SAADETİNİZİN KAPISI

Vadeli 50, Vadesiz her 100 Liraya bir kura numarası, paranıza emniyet, işlerinizde kolaylık istikbalinizde garanti,

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

(Basın: 60872 - A - 201212 — 215)

HALO DAYI

MUZAFFER İZGÜ

— 52 —

Halo dayı, elindeki tuğlaları yanlışlıkla yere atacağına tekrar arabanın içine attı:

— Gel gulübeye, dedi.

Halo dayının bir anda her tarafını yorgunluk kaplamıştı. Taşın birinin üzerinden atlarken ayağı burkuldu, düştü, oğlunun yüzüne baktı, tekrar kalktı. Kulübeye girince:

— Oğul, dedi, daha ilk günden kesişdik biliyon, para senin para, bi guruşu benim deel, versen de almam. Amma velâkin isdediğin para az para deel, yüzelli lira. Üç dene ellilik... Dur hele dur...

Yerden birtakım taşlar alarak, bir tarafa yığdı, saydı:

— Onbeş dene de onnuk... Ayır bu daşları iki iki...

Halo dayı kendisi ayırdı taşları, sonra saydı yine:

— Yedi gün, bi de şu daş, yedi gün bi de yarım gün... Yedi gün çalışacan, bir de yarım gün çalışacan da bu parayı çıkının içine goyacan... Golay mı oğul yedi gün, daş daşımak, tezkire çekmek, gum toplamak?...

— İlâzım buba...

— Neye ilâzım desene baa?

— İlâzım buba...

Halo dayı pofladı, çöktü dineldiği yere. Dışardan şoförün sesi duyuldu:

— Halo dayın!...

Eliyle bir işaret yaptı Halo dışarıya, sonra söylendi:

— Ulan herif, yük eşşeğin üsdünde mi duruyor ki, cansız mekine, accık daha duruversin pezemek... Çatladın mı?

Oğluna döndü:

— Son söz ne diyon oğul?

— İlâzım buba...

Halo dayı, kuşağına el attı. Çıkardı sarı çıkını. Para demetinin içinden üç tane ellilik çekti çıkardı:

— Yazzık edecen şu gözelim paraları, dedi. Uzattı oğluna:

— Al oğul, para senin, emek senin, benim bişe demiye hakgım yok, amma ben buban olarakdan derim ki, vazgeç urubadan... Her şeyden evvel melmeketteki yavuklunu düşün. Şöyle bi sayacakdık parayı Şişgo Bedo'nun avucuna, hemi de cümle âlemin içinde, milletin gözü paraları görünce, göz gayası gibi olacakdı...

İdiris, paraları şalvarının cebine koydu.

— Hemen gediyon mu oğul? diye sordu Halo dayı.

— Gediyom buba, uzakmış Bitbazarı...

Halo dayı bir tuğla kamyonuna baktı, bir inşaata, sonra oğluna... Bırakamazdı inşaatı. Recai bey ona teslim etmişti burayı. Hem bugün sabahtan beri hiç gelmemişti. Şimdi kalksa, oğluyla gitse, hemen onlar köşeyi döner dönmez çıkagelirdi Recai bey, sonra ne olurdu? Demez miydi Halo dayıya:

«Biz de sana teslim ettik gittik burayı. O kadar da aferin demiştik sana, bu muydu yapacağın bana? Yazık vallahi yazık!...»

İşçilerin yüzüne baktı... Daha Halo dayı köşeyi döner dönmez, tezkereleri, ellerindeki kazmaları, kürekleri atarlardı bir yana, ondan sonra yatarlardı yumuşak toprağa...

— Ah oğul, dedi, ah... Uruba da senin neyine ki, urubalık adam mıyık biz?

Gitti yine tuğla kamyonunun başına...

İdiris, kahveciden öğrenmişti Bitpazarı'nın yerini. Yine de ana caddeye çıkar çıkmaz, birilerine sordu Bitpazarı'nın yerini. İçlerinden biri, bir durak gösterdi:

— Şuradan binersen, Bitpazarı'nın yakınında inersin, orada indin mi, sor, yahut biletçiye sor... Gösterirler sana, dedi.

Biraz sonra gelen ilk otobüse atladı. Nedense bu biletçi kızmamıştı kendine. Hattâ, otobüstekiler de kızmamışlardı. Hem kızsa kızsa şimdi kızabilirlerdi, dönüşte, onun da üzerinde elbisesi olacaktı... Ama bunları düşünmüyordu İdiris. Pazar gününü düşünüyordu... Yine böyle bir otobüse bineceklerdi Murtaza ile... Kimbilir, belki de yeni haberler de getirirdi meçhul yavuklusundan. Yarın bir banyo, bir de traş, tamamdı...

Biletçi:

— Tamam delikanlı, dedi, bu durakta inersen sorarsın gösterirler, sen de oradan bir güzel düzersin üstünü başını...

İdiris, mutlu mutlu gülümsedi biletçiye.

Bitpazarı'na gelir gelmez, birtakım adamlar etrafını çevirdiler:

— Ne alacaksın hemşerim?

— Yatak var, yorgan var!

— Karyola verelim!

— Garantili saat var!

— Leğen verelim mi âbi?

— Don var âbi don... İkisi ikibuçuk lira.

Başka biri yaklaştı yanına:

— Elbise verelim mi âbi? dedi.

Başını salladı İdiris... Öteki adam, elindeki elbisenin kolunu tutturdu İdiris'e:

— Bak âbi, kumaşa bak, dedi... Bunu bi giydin mi üstüne, tüttü belle, bu tütünce tüm İstanbul karıları da sana bitti belle. Gel âbi gel, şu dükkânın arkasında çıkar pantalonunu giyiver...

İdiris, adamın ardı sıra yürüdü. Bir dükkânın arkasına geldiler. Çok kişi burayı tuvalet yerine kullandıkları için pis kokuyordu. Adam:

— Çıkar âbi, çıkar! dedi.

İdiris, şalvarını çıkardı, adam tuttu elinde şalvarı.

— Giy âbi giy!...

İdiris giymeye çalıştı pantalonu. Adam:

— Düğmeleri tastamam, bir bir elimle diktim âbi, dedi... Vur vur, önünü de... Allah Allah be, yahu terziden sanki üstüne yapılmış gibi... Sok âbi, cebine sok elini... Bak bak, cepleri delik falan değil, bir bir diktim âbi. Sonra giy bakalım şu ceketini de. ver onu bana ver...

İdiris, ceketi de geçirdi sırtına. Aslında dardı bu elbise İdiris'e. Geniş omuzları kısılmış kalmıştı içinde. Sonra, önü de zor kavuşuyordu. Adam, ceketin önünü sündüre sündüre kavuşturup ilikledikten sonra:

— Allah Allah, Allah Allah, şuna bak be, şuna bak be, oturdu ki ne oturdu, dedi... Âbi, bu var ya, aslında paşa mı, müdür mü ne onun elbisesiymiş zamanında. Neden dersen, şu renge şu kumaşa bak. Bul pazarda bunun gibisini, bedava vereceğim vallahi...

Adamın çenesi hiç durmuyordu:

— Memlekete mi, yoksa güveylik falan mı âbi?... Yâni neyse, hangisi olursa olsun âbi, ister memlekete git, şöyle giyip in kahve yanına, dökülsünler köyün tüm kızları pencerelere, bu yakışıklı delikanlı da kim diye? Giy güveylik olarak, sorsunlar sana, nerde diktirdin, hangi terzi dikti bu kıyak elbiseyi diye... Yoo yoo çıkarma âbi... Lan amma oturdu be... Ayna da yok ki efendi göstersem...

İdiris:

— Kaça ki bu? diye sordu.

— Yüzyirmi lira... İyi mi âbi?... Pazarı gez, bir tane bunun gibi, renk desen, kumaş, dikiş bir arada bulabilirsen bedava âbi...

İdiris, parayı çıkarmak için adamın elinde duran şalvarına el attı. Adam, İdiris'i almayacak zannetti:

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ: Ergin Ortaç, Yazı işlerini fiilen idare eden: Kadri Yurdatap, Sekreter: Selâmi M. Yurdatap, Dizildiği ve basıldığı yer: Akbaba Matbaası. ABONE BEDELİ: Yıllığı 75, altı aylığı 37.50 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 150, altı aylığı 75 lira. İDARE YERİ: Divanyolu Klodfarer Caddesi, No. 8 - 10, Daire: 3. İstanbul.

Telefon: 22 18 11 Fiyatı: 150 kuruştur.

konut ve bankacılık işlerinizde

evinizin bankası

herkesin bankası

TÜRKİYE EMLAK KREDİ BANKASI

(Basın: 60846 A - 20167 — 214)

(Basın: 60846 - A - 20167 — 216)

— Dur dur, dedi, yüz olsun...

İdiris, saf saf sırıttı, tekrar el attı şalvarına. Adam daha hızlı konuştu:

— Doksan, dedi, tamam mı, bir kuruş aşağı desen olmaz, doksan...

— Eyi eyi, dedi İdiris... Ver şalvarımı, vereyim paranı.

Şalvarının cebinden parasını çıkardı. Adam, onluğu hazırlamıştı elinde:

— Tamam tamam âbi, dedi, ver o iki elliliği, al onluğunu... Haydi güle güle, giy bi sene, sona getir bana, geri alayım elli liraya. Sor burada, beni herkes tanır, Çopur Şükrü derler bana... Ben garantili mal satarım âbi...

Adam, İdiris'in eski ceketini de eline tutuşturduktan sonra, hızla kayboldu gitti oradan. İdiris hayatında böyle bir elbise giymemişti, şimdiye değin giydiklerinin tümü, üst tarafı pamukludan ceketle yelek arası bir şey, alt tarafı da siyah pamukludan şalvardı. Kendini böyle yünlü bir elbisenin içinde hissedince, bayağı sıkılmaya, utanmaya başladı. Nedense sırıtıyordu durmadan, aynı ilk kez otomobile binen çocuklar gibi. Parasını şalvarın cebinden alıp pantalonun cebine koydu, sonra ceketi, şalvarı dürümleyip koltuğunun altına aldı. Ama bir türlü çıkamıyordu oradan. Zannediyordu ki, oradan çıkar çıkmaz tüm millet kendisine bakacak. Sırıtarak çıktı dükkânın arkasından. Askerlik hariç, bu yaşa dek hep şalvar giymişti. Askerlikteki pantalonu da hayli genişti. Amma şimdi ayağındaki pantalon, sanki sargı bezi gibi yapışmıştı bacağının her yanına, kalçasına... Karnını salıverecek olsa, çatırdayacaktı pantalonun ön tarafı... Zaten bir düğmesi şimdiden kopmuştu... İkidebir elini ön tarafına, arka tarafına atıyor, kumaşın kısılan yerini çekip kurtarmaya çalışıyordu: (Devamı var)

(Ajans Tek: 72/352 — 217)

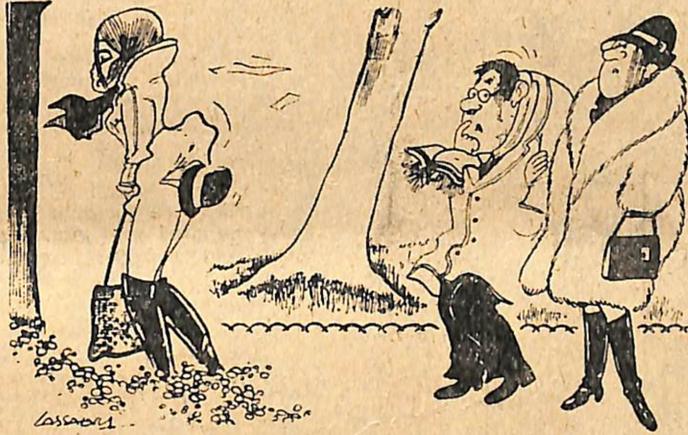
Geleceğin büyükleri

Ünlü devlet adamı Georges Clemenceau, gezdiği okulun öğrencilerinden birine sordu:

— Dört, dört daha kaç eder?

— Duruma göre değişir, dedi öğrenci. Üst üste yazılmışsa, sekiz; yanyana yazılmışsa, kırkdört eder.

— Bravo, diye gülümsedi Clemenceau. Eğer ilerde de rakamları üst üste yazıp toplamayı alışkanlık haline getirirsen iyi bir öğretmen olursun; yanyana yazmakta ısrar edersen bu ülkenin Maliye Bakanı olursun!

— Ben cesaret edemem... Git sen al!..

Biraz sonra

Kendisinden, amcasının cenaze töreninde bulunmak üzere izin alan memurunu, öğleden sonraki futbol maçında gören şef:

— Yalan söylemeye utanmıyor musunuz? dedi. Hani amcanızın cenaze töreninde bulunacaktınız?

— Biraz sabırlı olunuz, diye şefinin kulağına fısıldadı memur. Maçın sonunu bekliyorum. Hakem amcamdır da...

— İmdaaat!..

Ucu nerde?

Akıl hastanesinin bahçesinde otlayan kuzuyu bacaklarının arasına sıkıştırıp, hayvanın sırtında bir şeyler arayan hastaya arkadaşı sordu:

— Ne yapıyorsun?

— Yünlerini yumak yapacağım da, ucunu arıyorum.

Diğeri gayet sevinçli:

— Bulamazsın ki, dedi, senden önce iki saat de başhekim aradı!

Doktorluk

Ruh doktorunun muayenehanesine koltuğunun altında güzel bir horozla giren kadın:

— Size kocamı getirdim doktor, dedi. Zavallı çoktandır kendisini horoz sanıyor!

Yeşili görünce

Arabasının bütün hızıyla kavşaktaki trafik lâmbasının bağlı bulunduğu direğe bindiren genç kadına, motosikletli trafik polisi sordu:

— Kırmızının yandığını görmediniz mi?

— Hayır bay polis, diye cevap verdi kadın. Sadece gözlerinizin yeşil olduğunun farkına vardım, «Geç» işareti veriliyor sandım!

Tokgözlü çocuk

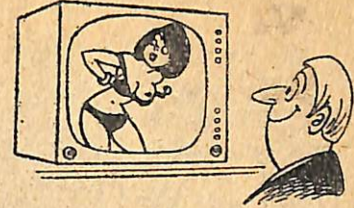
Kiliseye ilk kez giden küçük Toto'ya dönüşte annesi sordu:

— Yaramazlık yaptın mı?

— Hayır, dedi küçük. Öyle terbiyeli oturdum, öyle tokgözlü davrandım ki, ibâdete gelenlerin hayranlığını topladım.

— Ne yaptın?

— Kilise görevlilerinin biri bana içi parayla dolu bir tas uzattı, «İstemem, teşekkür ederim» dedim.

— Tüh, be!..

Radyo sağlam ama

Koltuğunun altındaki radyoyu bir gün önce aldığı dükkâna getiren adam:

— Aman şunu alın, paramı verin, dedi.

Satıcı sordu:

— Neden?...

— Bu radyodan bütün istasyonları dinleyebileceğimi söylemiştiniz. Oysa...

— Dinleyemiyor musunuz?

— Dinliyorum ama, yayına hepsi aynı anda başlıyor!

Yazısız

Çekilir mi?

İki meteliksiz Sen nehrinin kenarına oturmuş, zenginlik üstüne hayal kuruyordu. Biri:

— Zengin olsaydım, hemen bir televizyon alırdım, dedi.

İkincisi dudak büktü:

— Onda da iş yok birader. Anteni gören soluğu sizde alırdı, sana gene burada oturup kafanı dinlemek kalırdı!

— «Hastayı sıcak tutun» demediniz mi, doktor bey?..

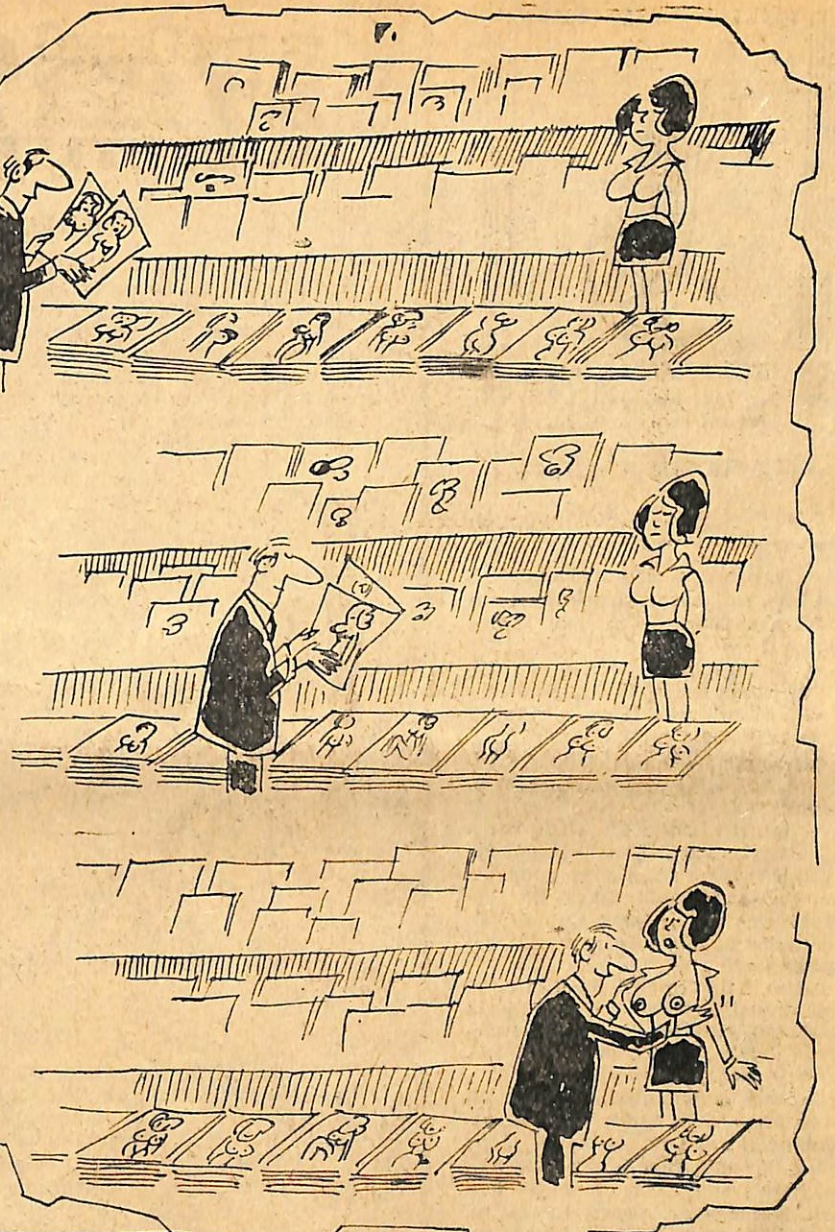
DÜNYA Karikatürleri

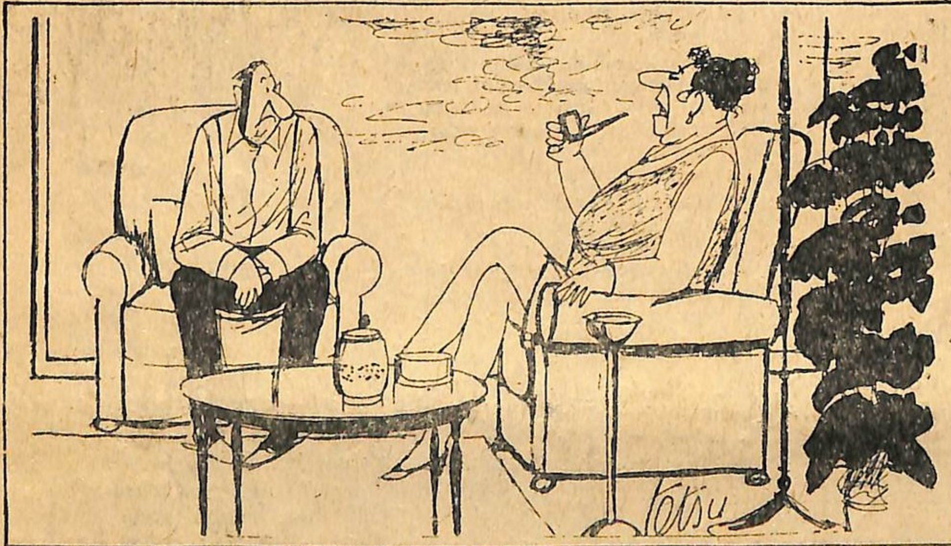
-ANLAŞMAMIZI UNUTMA... AYIN BİRİNDEN ONBEŞİNE KADAR BAY BENİM, ONBEŞİNDEN OTUZUNA KADAR DA SENİN!..

-İŞİN KÖTÜSÜ, HİÇBİRİ BU KİTABI ALMAYA CESARET EDEMİYOR!..

YAZISIZ

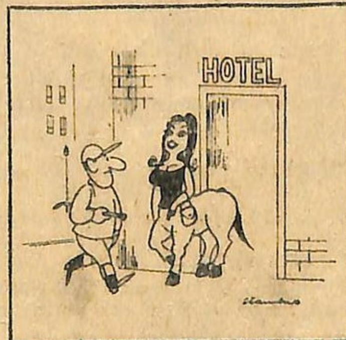
-MADEM Kİ DOKTOR SANA TÜTÜNÜ SANA YASAKLADI, BEN DE TÜTÜN STOKUNU BİTİREYİM BARİ DEDİM!..

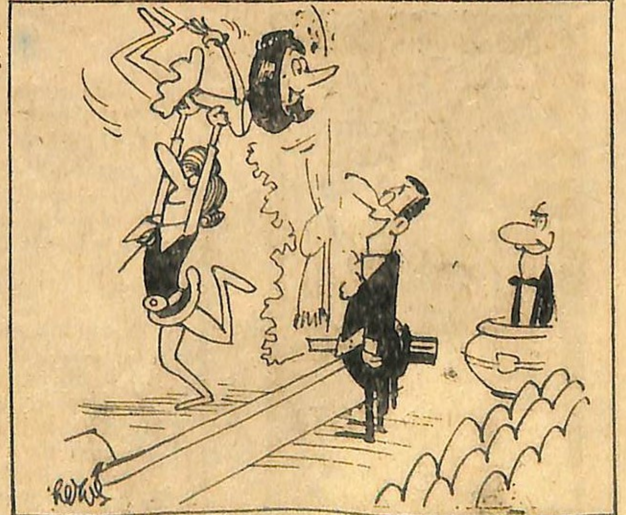
-GÜLÜMSEYİNİZ... İLK KAZAMDAN KÜÇÜK BİR HATIRA SAKLAMAK İSTİYORUM!

-BEN DE KENDİ KENDİME "İÇKİSİ YOK, SİGARASI YOK, KUMARI YOK, AMA BUNDA BİR İŞ VAR„ DİYORDUM!..

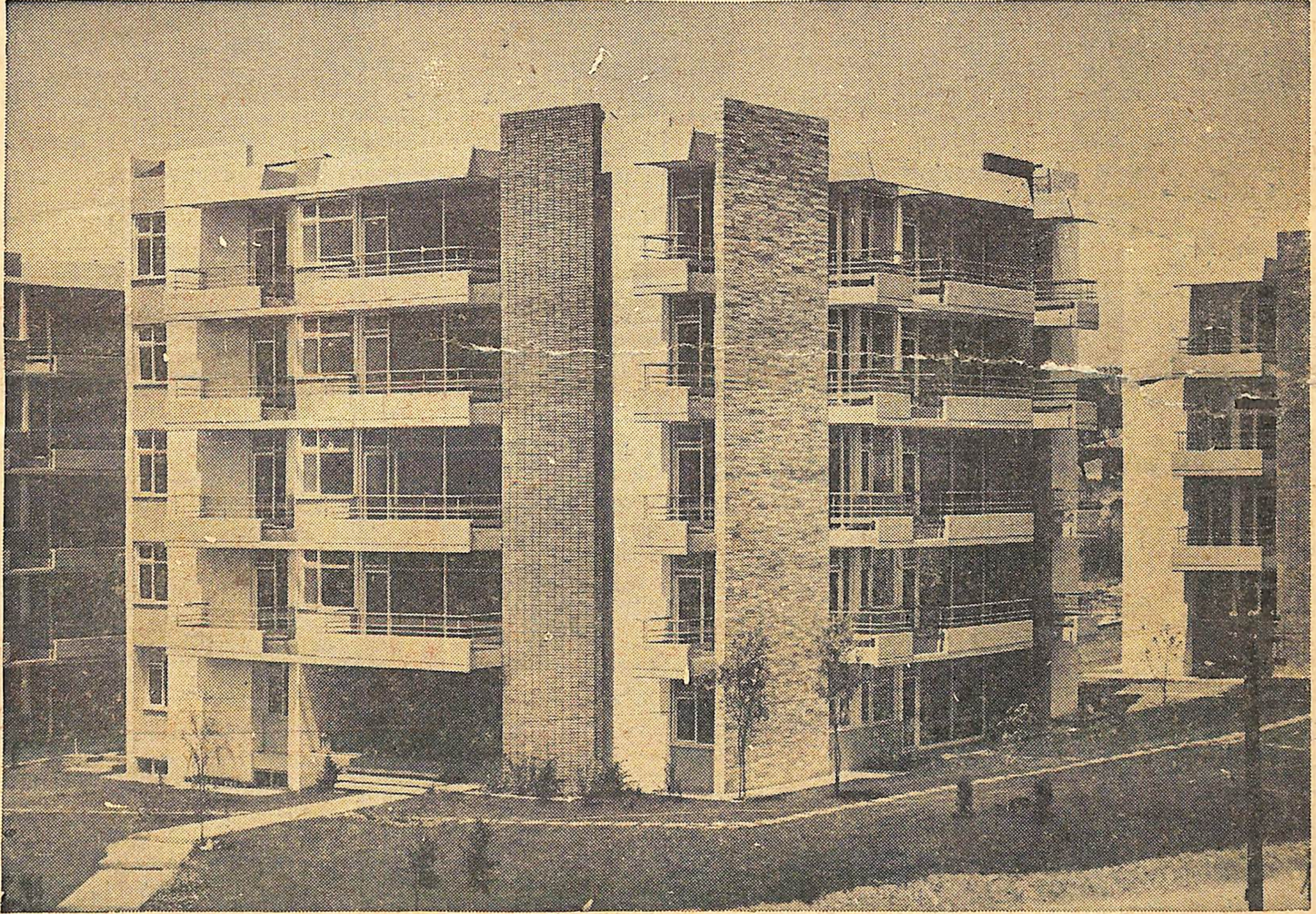
-HADİ, BİNİYOR MUSUN?

-BU GECE BOŞ MUSUNUZ?..

Bu şahane apartman dairelerine sahip olmak için

SON FIRSAT

işte size 40 APARTMAN DAİRESİ

Bu Apartmanlar, İstanbul'da, Küçükyalı'dadır. Adalara nazır, denize ve İstanbul - Ankara asfaltına çok yakındır. Fuel-oil kaloriferlidir. Her dairede şömineli bir salon, balkonlar, gömme dolaplı 2 yatak odası, renkli fayans tezgâhlı geniş, aydınlık mutfak ve şofbenli lüks gömme banyo vardır. Yerler marley döşelidir. Duvarlar plâstik badanalıdır. Dairelerin Bankaya maliyeti 100.000 liradır.

Bu çekilişte ayrıca:

40 ADET **100.000** LİRA
80 ADET **25.000** LİRA
200 ADET **10.000** Liralık Tahvil
400 ADET **5.000** LİRA
800 ADET **1.000** LİRA
VE **20 000** TALİHLİYE
çeşitli para ikramiyeleri

Kazanmak için tasarruflarınızı 30 Aralık tarihine kadar İş Bankasında toplayınız

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans: 3638 — 220)

Yazısız Hikaye

ZEKİ

